

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика” 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

**ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИТЕ И
СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ**

**ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА
БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА” 2007-2013**

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

**по открита процедура за конкурентен подбор на проекти с определен срок
за кандидатстване: BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в
малки и средни предприятия”**

Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”

Област на въздействие 2.1: „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията”

Операция 2.1.1: „Технологично обновление в предприятията”

Бюджетна линия: 2010 г.

Краен срок за набиране на проектни предложения: 10 август 2010 г., 16:00 ч.

Код по тематична спецификация:	08
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториална спецификация:	BG
Код по вид икономически дейности:	00

София, 2010

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА.....	4
1.1. Цели и приоритети на Оперативната програма и цели на процедурата за подбор на проекти	5
1.2. Институционална рамка	7
1.3. Основни дефиниции.....	8
1.4. Режим на държавните помощи	9
1.5. Общ бюджет на процедурата	11
1.6. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ (процент на съфинансиране)	12
1.7. Елементи на процедурата	14
1.8. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти.....	14
1.9. Партньорство и допустимост на партньорите.....	15
1.10. Брой предложения по процедурата	15
2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА.....	15
2.1. Допустимост на кандидатите	15
2.2. Допустимост на проектите/дейностите.....	22
2.3. Допустимост на разходите	25
2.3.1. Допустими разходи	27
2.3.2. Недопустими разходи	30
2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход...	30
3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА	32
3.1. Документи за кандидатстване.....	32
3.1.1. Списък на документите за кандидатстване	33
3.2. Къде и как се изпращат проектните предложения.....	38
3.3. Краен срок за приемане на проектни предложения.....	39
3.4. Предоставяне на допълнителна информация	39
4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ	40
4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения	40
4.1.1. Оценка на административно съответствие.....	41
4.1.2. Оценка на допустимостта на кандидатите и дейностите	41
4.1.3. Техническа и финансова оценка.....	42
4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ.....	47
5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ	52
5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта.....	53
5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ.....	54
5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта.....	54
5.4. Промени в договора и бюджета.....	54
5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати....	54
5.6. Отчитане на проекта	55
5.7. Плащане	55
5.8. Мерки за информизиране и публичност.....	57
6. СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ.....	59

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ГД	Главна дирекция
ДО	Договарящ орган
ДДС	Данък добавена стойност
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДНА	Дълготрайни нематериални активи
ДНФ	Дирекция „Национален фонд”, Министерство на финансите
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ИАНМСП	Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия
КН	Комитет за наблюдение
КИД 2008	Класификация на икономическите дейности 2008
МЗ	Междинно звено
МИЕТ	Министерство на икономиката, енергетиката и туризма
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
НВМОП	Наредба за възлагане на малки обществени поръчки
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ОП	Оперативна програма
ПМС	Постановление на Министерски съвет
УО	Управляващ орган

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА

Въведение

Стратегическите цели за развитие на националната икономическа политика в контекста на членството на България в ЕС извеждат като основен приоритет постигането на устойчив икономически растеж чрез установяването на динамична, пазарно ориентирана и международно отворена бизнес среда, която стимулира предприемачеството, инвестициите в създаването и разпространението на ново знание и развитието на потенциала за конкурентно и ефективно производство и бизнес. В Лисабон бе поставена една обща цел - Европейският съюз да се превърне в най-конкурентната и динамична икономика в света, основана на знанието, осигуряваща устойчив икономически растеж, генерираща повече и по-добри работни места, и по-силна социална сплотеност. Стимулирането на малките и средните предприятия е основен приоритет за постигане на тази цел, заложен в Европейската харта за малките предприятия и доразвит в приетия през 2008 година Законодателен акт за малкия бизнес (Small Business Act).

В България малките и средни предприятия представляват около 99 на сто от всички предприятия в страната - те са основен генератор на нови работни места, налагане на успешни бизнес идеи и постигане на национални конкурентни предимства. През последните години МСП отбелязват значителен принос по отношение на редица икономически показатели – те осигуряват 69 на сто от оборота и 64 на сто от добавената стойност на частните предприятия. Едновременно с това значително нарастна делът на МСП във външнотърговския обмен на страната – в износа техният дял е 54 на сто, а във вноса надхвърля 70 на сто¹. Едновременно с това малките и средни предприятия са най-чувствителни към промените в бизнес средата, нестабилността на пазарите и финансовия сектор и по тази причина първи понесоха негативните последици на проявилата се в глобален аспект финансова и икономическа криза. Спадът на вътрешното търсене, който се увеличава от 9.1 на сто за първото тримесечие на 2009 г. до 13.3 на сто за второто тримесечие, спадът във външната търговия със стоки и услуги - износът на стоки и услуги е намалял с 17.4% през първото тримесечие на 2009 година спрямо същия период на 2008 г.² и останалите негативни последици на кризата водят до задълбочаване на основните ограничения пред развитието на малките и средни предприятия в страната. Липсата на свободен ресурс за инвестиции в съвременни технологии и оборудване и разширяване на дейността, необходимостта от оптимизиране на производствените процеси и повишаване на производителността днес са едни от основните проблеми, пред които са изправени българските МСП.

Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия” е насочена към преодоляване на посочените ограничения чрез подпомогане на малките и средните предприятия в

¹ Източник: Годишен доклад за състоянието и развитието на МСП в България 2008 г. (издание 2010 г.)

² Източник: Национален статистически институт

осъществяването на инвестиции за обновяване на технологичната база, развитие на нови продукти и услуги с висока добавена стойност, подобряване на производствения процес и осигуряване на достъп до професионални консултантски услуги за преориентиране на бизнес стратегиите и маркетинговите планове на предприятията според новите тенденции на пазарите, на които оперират. За постигането на тази цел по процедурата е предвидено да бъде предоставяна подкрепа по два основни елемента:

⇒ **Елемент „Инвестиции”** – подкрепата по този елемент цели стимулиране на инвестициите за разширяване на дейността на предприятията и диверсификация на тяхната продукция с цел повишаване на конкурентоспособността на българските МСП;

⇒ **Елемент „Услуги”** – подкрепата по този елемент цели да предостави достъп на предприятията до професионални съвети и консултации, пряко свързани с въвеждането на новите технологии, продукти, процеси, услуги.

Подкрепата за осъществяването на инвестиции за технологично обновление, въвеждането на нови продукти, процеси и услуги, усъвършенстването на комуникацията с пазара и клиентите, предоставяна по настоящата процедура, има за цел да отговори на реалните потребности и нужди на малките и средни предприятия в страната, като подкрепи усилията им за по-висока конкурентоспособност и устойчиво присъствие на вътрешния и външен пазар.

1.1. Цели и приоритети на Оперативната програма и цели на процедурата за подбор на проекти

⇒ **Общата цел на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 (ОП „Конкурентоспособност”)** е развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейския и световен пазар.

Целта на подкрепата в рамките на ОП „Конкурентоспособност” е да развие потенциала за конкурентно и ефективно производство и бизнес, да допринесе за увеличаване на икономическия ефект и да подпомогне необходимите структурни промени с оглед постигането на устойчив напредък. За изпълнение на тези цели се предвижда подкрепа за развитие на производителността на малките и средни предприятия, както и за развитие на иновациите и новите технологии, и за подобряване на бизнес средата. ОП „Конкурентоспособност” е основана на пет приоритетни оси за програмен период 2007-2013 г.:

Приоритетна ос 1: „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности”;

Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”;

Приоритетна ос 3: „Финансови инструменти за развитие на предприятията”;

Приоритетна ос 4: „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика”;

Приоритетна ос 5: „Техническа помощ”.

Процедура за подбор на проекти: **BG161PO003-2.1.06 “Технологична модернизация в малки и средни предприятия”** се отнася към Приоритетна ос 2 на ОП „Конкурентоспособност”, област на въздействие 2.1: „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията”, операция 2.1.1: „Технологично обновление в предприятията”.

⇒ **Основната цел на Приоритетна ос 2** е повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда чрез предоставяне на подкрепа на малките и средни предприятия за технологично обновление, постигане на съответствие с международно признати стандарти за качество, подобряване на достъпа до информационни и консултантски услуги, отговарящи на нуждите на предприятията, подобряване на енергийната ефективност, насърчаване на бизнес кооперирането и свързването в клъстери.

Специфичните цели на Приоритетна ос 2 включват:

1. Модернизация на технологиите и управлението в предприятията.
2. Предоставяне на лесно достъпни и качествени консултантски и информационни услуги на бизнеса.
3. Намаляване на енергийната интензивност и диверсификация на енергийните източници, използвани от предприятията.
4. Увеличаване на ефективността на производството и пазарното представяне на предприятията използвайки предимствата на клъстерите и бизнес мрежите.

⇒ **Основна цел на настоящата процедура** е да допринесе за повишаване на конкурентоспособността на българските малки и средни предприятия чрез насърчаване на инвестициите в съвременни технологии и оборудване и предоставяне на достъп до професионални съвети и консултации, свързани с новите технологии, процеси, продукти и услуги.

Тази цел ще бъде постигната **посредством реализиране на специфичните цели на основните елементи на процедурата**, а именно:

- **Специфична цел на елемент „Инвестиции”** е да стимулира малките и средни предприятия да инвестират в модернизирани и обновление на производственото оборудване като фактор за оптимизиране на тяхната производителност и конкурентоспособност.
- **Специфична цел на елемент „Услуги”** е да предостави достъп на МСП до професионални съвети и консултации, свързани с въвеждането на нови технологии, процеси, продукти, услуги и изпълнението на успешни стратегии за бизнес и пазарно развитие.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

Индикатори за измерване степента на постигане на основната цел на процедурата:

- нарастване на производствения капацитет в подкрепените предприятия;
- намаляване на средната възраст на технологичното оборудване в подкрепените предприятия;
- брой подкрепени малки и средни предприятия, които въвеждат в употреба нови технологии;
- брой създадени нови работни места;
- създадени инвестиции в подкрепените предприятия;
- брой реализирани инвестиционни проекти;
- брой реализирани проекти в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии.

1.2. Институционална рамка

Комитет за наблюдение на НСРР

Следи напредъка при постигането на целите и приоритетите на НСРР 2007-2013 въз основа на дефинираните в нея индикатори и др., съгласно ПМС №182/21.07.2006 г. (обн., ДВ, бр. 62/2006 г. посл. изм. бр. 93/2009 г.).

Комитет за наблюдение на ОП „Конкурентоспособност”

Одобрява критериите за избор на операции по ОП „Конкурентоспособност”, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и др., произтичащи от Регламент № 1083 / 2006 и ПМС 182/21.07.2006 г.

Управляващ орган

Управляващ орган на ОП „Конкурентоспособност” е дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност” на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ). УО отговаря за цялостното програмиране, управление, наблюдение, контрол и оценка на дейностите и приоритетите по програмата съгласно Регламент № 1083/2006.

Междинно звено (МЗ)

Управляващият орган на ОП „Конкурентоспособност” делегира функции и задачи, свързани с управлението, изпълнението, мониторинга и контрола по изпълнение на операциите по Приоритетна ос 1 и 2 на оперативната програма на Междинно звено, съгласно Регламент № 1083/2006 и сключено Междуинституционално споразумение между МИЕ и ИАНМСП. Междинно звено е Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП), която отговаря за набиране на проектни предложения, тяхната оценка, мониторинг и отчитане на схемата за безвъзмездна помощ. Междинното звено е и Договарящ орган по смисъла на чл. 2, т. 3 от ПМС №121 от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз (ПМС № 121/31.05.2007 г., обн., ДВ, бр. 45/2007 г., посл. изм. и доп., бр. 93/2009 г.).

Сертифициращ орган

Сертифициращ орган на Оперативната програма е дирекция „Национален фонд” на

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

Министерство на финансите. Съгласно чл. 61 от Регламент № 1083/2006, Сертифициращият орган е отговорен за сертифициране на разходите, извършени от бенефициентите.

Одитен орган

Одитен орган на ОП „Конкурентоспособност” е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз” към министъра на финансите. Съгласно чл. 62 от Регламент № 1083/2006, Одитният орган на оперативната програма е отговорен за извършване на одити за проверка на ефективното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма.

Централно координационно звено

Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на НСПР в процеса на усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в страната. Тази функция се осъществява от дирекции: „Програмиране на средствата от Европейския съюз”, „Мониторинг на средствата от Европейския съюз” и „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз” на МС.

Насоките за кандидатстване могат да се изменят, когато това се налага в резултат на настъпили промени в националната или европейската нормативна уредба, отнасящи се до настоящата процедура за подбор на проекти в съответствие с чл. 14, ал. 7 - 9 от ПМС №121 от 31.05.2007 г.

1.3. Основни дефиниции

За целите на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са възприети следните дефиниции:

Кандидат	Юридическо лице или едноличен търговец, което разработва и подава проектно предложение с цел бъдещо изпълнение в случай на одобрение на проекта.
Проектно предложение	Предложение, подадено от кандидат, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи.
Проект	Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена/и цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено-измерими резултати.
Безвъзмездна финансова помощ	Без това да противоречи на чл. 108 от Регламент (ЕО, Евроатом) No 1605/2002, това са средства, предоставени от ОП „Конкурентоспособност”, включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Бенефициент на безвъзмездна	Лицата, посочени в чл. 2, пар. 4 от Регламент (ЕО) No 1083/2006: стопански субект, организация или предприятие, публичен или

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

финансова помощ	частен, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по член 87 от Договора, бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.
Изпълнител, определен от страна на бенефициента	Изпълнители на дейности по проекта, възложени им от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ. Изпълнителите от страна на бенефициента не са партньори и условията и редът за определянето им са уредени в ПМС № 55/12.03.2007 г., Закона за обществените поръчки и подзаконовите актове по прилагането му, както и в утвърдените от Управляващия орган Насоки.
Договор за безвъзмездна финансова помощ	Договор, сключен между ръководител на Договарящ орган или упълномощено от него лице и бенефициент за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.
Договарящ орган	Орган, който провежда процедури за набиране и оценка на проектни предложения и сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. На основание подписано Междуйнституционално споразумение с Управляващия орган, ИАНМСП, определена за Междинно звено на оперативната програма, изпълнява функциите на Договарящ орган по процедурите по Приоритетни оси 1 и 2 на ОП „Конкурентоспособност”.
Ръководител на Договарящ орган	Ръководителят на администрацията, в рамките на чиято структура се намира Договарящия орган или упълномощеното от него длъжностно лице.
Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на правото на Общността, в резултат на действие или бездействие на стопански субект, което е имало или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Общностите или на бюджетите, управлявани от тях, или посредством намаляването или загубата на приходи, произтичащи от собствени ресурси, които се събират направо от името на Общностите или посредством извършването на неоправдан разход.
Иновативен процес/технология/продукт	Процес/технология/продукт, който/ято има качествено по-добри параметри спрямо прилаганите/произвеждани такива, и който/ято все още не се прилага/произвежда в България или се прилага/произвежда в България не по-рано от 2008 г.

1.4. Режим на държавните помощи

Приложимите режими на държавни помощи по отношение на безвъзмездната финансова помощ, предоставяна по настоящата процедура за подбор на проекти, са както следва:

1) Регионална инвестиционна помощ – режим „групово освобождаване” съгласно Глава I, чл. 12 и Глава II, чл. 13 на Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 от 6 август 2008 година относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора (Общ регламент за групово

освобождаване, публикуван в Официален вестник на Общността ОВ L 214/09.08.2008), по отношение на безвъзмездната финансова помощ по Елемент „Инвестиции”.

2) Режим „de minimis” (минимална помощ) съгласно Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006 от 15 декември 2006 г. относно прилагането на чл. 87 и 88 от Договора за създаване на ЕО към помощта de minimis (публикуван в Официален вестник на Общността ОВ L 379/28.12.2006), по отношение на безвъзмездната финансова помощ по Елемент „Услуги”.

Допустимият максимален размер на безвъзмездната финансова помощ по Елемент „Услуги” от настоящата процедура за подбор на проекти следва да отговаря на правилата за минимална помощ, определени в Регламент No 1998/2006. Допустимият размер се определя на база натрупване с други минимални помощи, получени от кандидата за последните три финансови години, като помощта с натрупване не трябва да надвишава левовата равностойност на 200 000 евро, определени по официалния курс лев-евро.

Данните за получени минимални и/или друг вид държавни помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидатите в „Декларация за държавни помощи”, попълнена по образец (Приложение Д към Насоките за кандидатстване, включващо и Указания и примери за попълване на Декларацията за държавни помощи). Държавна/минимална помощ се счита за получена от момента на сключване на договор за нейното предоставяне. Декларацията за държавни помощи се представя от кандидатите на етап кандидатстване, и впоследствие в случай на одобрение на проектното предложение – при сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО: Общият размер на безвъзмездната финансова помощ, предоставена на всяко едно предприятие във връзка с процедури или индивидуални помощи, обявени в режим „de minimis” (минимална помощ), не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за период от 3 последователни финансови години. Общият размер на минималната помощ предоставена на всяко едно предприятие, осъществяващо дейност в отрасъл „шосеен транспорт”, не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лева) за период от 3 последователни финансови години.

Минималната помощ не се натрупва с държавна помощ за същите допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта би превишил интензитета, определен за конкретните обстоятелства на отделния случай, с регламент или решение за групово освобождение, приети от Комисията.

При определяне дали е спазен максимално допустимия интензитет на помощта съгласно т. 1.6 от настоящите Насоки за кандидатстване, ще се взема предвид общата сума на мерките за публична подкрепа за подпомаганата дейност или проект, независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

Възстановяването на неправомерно предоставена помощ се извършва по реда на раздел V от Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи, приет с ПМС № 61 от 20.03.2007 г., обн. ДВ. бр.26 от 27 март 2007г., изм. ДВ. бр.97 от 23 ноември 2007 г., изм. ДВ. бр.10 от 6 февруари 2009 г., съгласно който решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ подлежи на принудително изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Когато с решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ не са индивидуализирани получателите на помощ и размерът на сумата, която трябва да се възстанови, администраторът на помощ издава допълнително и акт за установяване на публично вземане по реда на чл. 166, ал. 2 и 3 от ДОПК. Не се разрешава предоставяне на нова държавна помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите ДНФ № 08/29.12.2009 г.относно възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз във връзка с регистрирани от Управляващия орган нередности (Приложение Ф към Насоките за кандидатстване).

1.5. Общ бюджет на процедурата

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.1.06 “Технологична модернизация в малки и средни предприятия” е 97 791 500 лв. (в т.ч. 83 122 775 лева от Европейския фонд за регионално развитие и 14 668 725 лева - национално съфинансиране). Договарящият орган си запазва правото да не предостави цялата налична сума по процедурата.

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата	Средства от Европейския фонд за регионално развитие	Национално съфинансиране
97 791 500 лева (50 млн. евро)	83 122 775 лева (42,5 млн. евро)	14 668 725 лева (7,5 млн. евро)

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е предвидено следното **разпределение на наличния общ бюджет в зависимост от категорията³ на предприятието-кандидат:**

³ Определянето на категорията на предприятията е в съответствие с разпоредбите на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средни предприятия, които не са в противоречие с определението за МСП съгласно Приложение I към

 ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i>	 НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013	 ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg
---	--	--

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ за <u>микро предприятия</u>	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ за <u>малки предприятия</u>	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ за <u>средни предприятия</u>
4 000 000 лева	40 000 000 лева	53 791 500 лева

1.6. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ⁴ (процент на съфинансиране)

Максимален интензитет на безвъзмездната финансова помощ в зависимост от категорията на предприятието-кандидат и района за планиране (виж Приложение Ц), на чиято територия кандидатът е заявил за подпомагане дейности по настоящата процедура:

Категория предприятие Район за планиране	Микро предприятия	Малки предприятия	Средни предприятия
Югозападен район за планиране	60%	55%	50%
Южен централен и Североизточен район за планиране	65%	60%	55%
Югоизточен, Северен централен и Северозападен район за планиране	70%	65%	60%

ВАЖНО:

Районът за планиране се преценява съобразно мястото/местата на изпълнение на проекта, посочено/посочени в Раздел II. Описание на проекта, т. 2. Място/места на изпълнение на проекта, от Формуляра за кандидатстване.

НЕ СЕ ДОПУСКА ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА КАНДИДАТЪТ ДА ПРЕДСТАВИ ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, С МЯСТО/МЕСТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА В РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ С РАЗЛИЧЕН ИНТЕНЗИТЕТ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ПОМОЩ.

Остатъкът от общите допустими разходи по проекта трябва да бъде финансиран чрез собствени средства на кандидата или от източници, които изключват всякаква публична подкрепа.

Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008.

⁴ Интензитетът на безвъзмездната помощ представлява процентно съотношение на размера на безвъзмездната финансова помощ спрямо общата стойност на допустимите разходи по всеки индивидуален проект.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

За изчисляване на интензитета на помощта за инвестиции (в дълготрайни материални активи и дълготрайни нематериални активи), всички използвани данни следва да се вземат преди приспадане на данъци и други такси. За изчисляване на помощта, платима на няколко вноски/траншове (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия, както е посочено в т. 5.7 от Насоките за кандидатстване), и когато активите не са предвидени за закупуване през първата година от влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, помощта по Елемент „Инвестиции” следва да бъде скантирана⁵ до нейната стойност към момента на предоставянето, при използване на референтния лихвен процент, използван за нуждите на държавните помощи, приложим към датата на предоставяне на помощта в съответствие с чл. 4 параграф 1 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008. Интензитетът на безвъзмездната финансова помощ по Елемент „Инвестиции” се изчислява чрез определяне на скантираната стойност на помощта, изразена като процент от скантираната стойност на допустимите разходи.

За определяне на скантираната стойност на помощта по Елемент „Инвестиции”, кандидатите следва да попълнят Приложение А1 към Формуляра за кандидатстване, като използват зададената формула за изчисляване на скантираната стойност на помощта. В Бюджета (Приложение Б към Насоките за кандидатстване), кандидатите следва да посочат скантираната стойност на помощта за инвестиции. Скантирането не се прилага в случаите, когато активите са предвидени за закупуване през първата проектна година⁶ от влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, независимо на колко вноски (траншове) ще бъде получена помощта.

Минимален и максимален размер на помощта в зависимост от категорията на предприятието-кандидат:

Категория предприятие Размер на помощта	Микро предприятия	Малки предприятия	Средни предприятия
Минимален размер на помощта	50 000 лв.	200 000 лв.	200 000 лв.
Максимален размер на помощта	200 000 лв.	1 000 000 лв.	2 000 000 лв.

ВАЖНО: В съответствие с правилата за минимална помощ, определени в Регламент No 1998/2006, общият размер на всички получени минимални помощи, предоставени на всяко едно предприятие, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166

⁵ Скантирането се извършва по формулите, посочени в раздел II, т. 3.1 от Формуляра за кандидатстване, (Приложение А към Насоките за кандидатстване) и зададени в Приложение А1 към Формуляра, което следва да бъде използвано от кандидатите за автоматично изчисляване на скантираната стойност на помощта за инвестиции.

⁶ Считано от първия ден на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

лева), а за предприятия, осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт” - 100 000 евро (195 583 лева) за три последователни финансови години. Посоченото следва да бъде взето предвид от страна на кандидатите при определяне на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ по Елемент „Услуги” от настоящата процедура, който не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за предприятие за период от 3 поредни данъчни години.

1.7. Елементи на процедурата

Настоящата процедура за подбор на проекти представлява механизъм за интегрирана инвестиционна и консултантска подкрепа, който включва два основни елемента:

⇒ **Елемент „Инвестиции”** – подкрепата по този елемент цели стимулиране на инвестициите за разширяване на дейността на предприятията и диверсификация на тяхната продукция с цел повишаване на конкурентоспособността им;

⇒ **Елемент „Услуги”** – подкрепата по този елемент цели да предостави достъп на предприятията до професионални съвети и консултации, пряко свързани с въвеждането на новите технологии, продукти, процеси, услуги.

ВАЖНО: Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи комбинация от двата елемента, като **елемент „Инвестиции” е задължителен.**

Включването **САМО** на Елемент „Услуги” е **НЕДОПУСТИМО** по настоящата процедура.

1.8. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти

Безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура се предоставя чрез провеждане на **процедура за подбор на проекти** съгласно Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз (ПМС № 121/31.05.2007 г. обн. ДВ, бр. 45/2007 г, посл. изм. и доп. бр. 93/2009 г.). Процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.1.06 “Технологична модернизация в малки и средни предприятия”, **е:**

1. С оглед на фазите за кандидатстване - **открита процедура**⁷ съгласно чл. 12, ал. 1, т.1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.
2. С оглед начина на подбор на проекти – **процедура на конкурентен подбор**⁸ съгласно чл. 12, ал. 4, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

⁷ При открита процедура всеки кандидат представя проектно предложение, попълвайки съответния формуляр за кандидатстване, изготвен в съответствие с Насоките за кандидатстване. Проектните предложения се оценяват и на база тази оценка се одобряват тези, които ще получат безвъзмездна финансова помощ. Ръководителят на Договарящия орган издава решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и се сключват договори за безвъзмездна финансова помощ.

3. С оглед на сроковете за кандидатстване – процедура с определен срок за кандидатстване⁹ съгласно чл. 12, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

1.9. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата процедура за подбор на проекти кандидатите участват **индивидуално**, а не съвместно с партньорски или други организации.

1.10. Брой предложения по процедурата

Кандидатите не могат да подават повече от едно проектно предложение по настоящата процедура и не могат да получат повече от една безвъзмездна финансова помощ.

В случай, че кандидат подаде повече от едно проектно предложение, то всички негови получени проектни предложения ще бъдат изключени от последваща оценка.

2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА

По настоящата процедура за подбор на проекти се прилагат три групи критерии за допустимост, отнасящи се до:

- кандидатите, които могат да участват;
- проекти/дейности, за които се предоставя безвъзмездна финансова помощ;
- видове разходи, които са допустими при определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ.

2.1. Допустимост на кандидатите

2.1.1. Общи критерии за допустимост на кандидатите

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които отговарят на следните общи критерии:

- Да са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, **и**
- Да имат седалище в Република България, **и**
- Да са микро, малки или средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия, който е в съответствие с дефиницията за МСП на Приложение I към Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008, **и**
- Да са пряко отговорни за изпълнението на дейностите по проекта, а не да действат в качеството на посредник.

⁸ При процедура на конкурентен подбор проектите предложения се оценяват и класират в низходящ ред съобразно получената оценка, като за финансиране се одобряват всички или част от проектите по реда на класирането до покриване на общия размер на предварително определените и обявените финансови средства по съответната процедура.

⁹ Процедура с определен срок за кандидатстване е тази, при която предварително са обявени един или няколко крайни срока за кандидатстване. Проектни предложения, получени след определения краен срок за кандидатстване не се разглеждат.

Клонове на местни или чуждестранни юридически лица **не могат** да участват в процедурата за подбор на проекти поради липсата на самостоятелна правосубектност.

ВАЖНО: Кандидатите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са длъжни да удостоверят, че отговарят на изискването за категория на кандидата - микро, малки или средни предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия, като представят към проектните предложения, Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение Е към Насоките за кандидатстване, включващо и Допълнителни указания и примери за попълване на Декларацията).

2.1.2. Специфични критерии за допустимост на кандидатите

В допълнение на горепосочените общи критерии за допустимост, **допустими за финансиране по настоящата процедура са кандидатите, които:**

- Имат **минимум 3 приключени финансови години (2007, 2008, 2009 г.)** преди датата на обявяване началото на процедурата за подбор на проекти.
- Са реализирали **нетни приходи от продажби** през последната приключена финансова година (2009 г.) **равни на или надвишаващи 80 000 (осемдесет хиляди) лева.**
- Развиват основната си икономическа дейност в следните сектори/кодове съгласно Класификацията на икономическите дейности 2008 г. – Приложение Т към Насоките за кандидатстване, както следва:
  - **Сектор С** - Преработвателна промишленост (с изключение на дейностите, попадащи в забранителните режими по Регламент № 800/2008 и Регламент (ЕО) № 1998/2006, посочени по-долу в т. 2.1.4 от Насоките);
  - **Сектор J** – само код 62 „Дейности в областта на информационните технологии” и код 63 „Информационни дейности”;
  - **Сектор E** – само код 38 „Събиране и обезвреждане на отпадъци, рециклиране на материали”.

ВАЖНО: За да удостоверят, че осъществяват основната си икономическа дейност в горепосочените сектори/кодове, кандидатите следва да предоставят към проектните предложения Удостоверение за код на основната икономическа дейност, издадено от Националния статистически институт, а в случай, че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър и кодът на икономическата дейност на предприятието е вписан в търговския регистър, това обстоятелство ще се проверява служебно съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

Моля, имайте предвид, че Националната класификация на икономическите дейности - **НКИД-2003**, приета със Заповед № РД-07-242/13.12.2002 на председателя на Националния статистически институт **е изменена** със Заповед № РД 07-317/29.11.2007 г. на Председателя

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

на Националния статистически институт за утвърждаване на класификация КИД-2008 – Приложение Т към Насоките за кандидатстване.

КИД-2008 съдържа **Кодова таблица на преход между НКИД-2003 и актуализираната КИД-2008**, която кандидатите следва да използват при определяне на допустимостта съгласно посочения критерий.

2.1.3. Общи критерии за недопустимост на кандидатите:

Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти или да получат безвъзмездна помощ, ако:

- а) са обявени в несъстоятелност или са обект на открито производство по несъстоятелност, ликвидация, тяхната дейност е поставена под съдебен надзор, са сключили споразумение с кредитори, са преустановили стопанска дейност, са обект на производство, свързано с такива въпроси или се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконовни актове;
- б) са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;
- в) признати са за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионална дейност, доказани с всякакви средства, които Договарящият орган може да обоснове;
- г) не са изпълнили задължения, свързани с плащане на вноски за социално осигуряване или плащане на данъци по българското законодателство;
- д) са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Общността.
- е) вследствие на друга процедура за възлагане на обществена поръчка или отпускане на безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на Общността, са били обявени в тежко нарушение поради неизпълнение на своите договорни задължения.
- (ж) понастоящем им е наложено административно наказание за:
  - умишлено предоставяне на документи с невярно съдържание при осигуряване на информацията, изискана от УО като условие за участие в настоящата процедура или за непредоставяне на тази информация;
  - сериозно нарушение на техните задължения по договори, финансирани от бюджета на Общността.
- з) са обект на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности, включително и:
  - і) които и/или при които член на управителен или контролен орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е

свързано лице¹⁰ по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси с ръководителя на Управляващия орган/Договарящия орган или със служители на ръководна длъжност в Управляващия орган/Договарящия орган;

ii) с които лице, на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението е в трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции или в които такова лице е съдружник, притежава дялове или акции или е управител или член на орган на управление или контрол;

iii) ограниченията по т. ii се прилагат и за кандидатите, които са свързани с дружества, за които са налице обстоятелствата по предходната точка;

iv) е лице или се представлява от лице, което е на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението;

v) конфликт на интереси е налице и когато лицето, предоставящо консултантски услуги на кандидата, попада в случаите по т. i – iv.

и) във връзка с кандидатстването за безвъзмездна помощ са представили невярна информация или не са представили изисквана информация;

(й) са опитали да получат или са получили поверителна информация по време на обявата за набиране на проектни предложения или оценката, както и ако са опитали да повлияят на оценителната комисия по време на оценка на сегашни или предишни търгове.

ВАЖНО: Изискванията по точки (б), (в), (д), (е), (ж) и (з) се отнасят **за всички лица, които са овластени да представляват кандидата, и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в никоя от категориите, посочени в точки от (а) до (з), като попълнят Декларация по чл. 7, ал. 6, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. - Приложение Г към Насоките за кандидатстване.

Моля обърнете внимание, че Декларацията по чл. 7, ал. 6, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. следва да бъде попълнена и подписана на всяка страница от **всички лица, които са овластени да представляват кандидата (независимо от това дали го представляват заедно и/или поотделно и/или по друг начин), и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

¹⁰„Свързани лица” са съпрузите или лицата, които се намират във фактическо съжителство, роднините по права линия, по съребрена линия - до четвърта степен включително, и роднините по сватовство - до втора степен включително, както и физически и юридически лица, с които лицето, заемащо публична длъжност, се намира в икономически или политически зависимости, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност и обективност.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

2.1.4. Специфични критерии за недопустимост

1) Потенциалните кандидати **не могат** да участват в процедурата и да получат безвъзмездна финансова помощ в случай, че попадат в **забранителните режими на Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и Регламент (ЕО) № 1998/2006**, а именно:

- помощ в подкрепа на дейности от сектора на рибарството и аквакултурите, обхваната от Регламент (ЕО) № 104/2000;
- помощ в подкрепа на дейности в първичното производство на селскостопански продукти¹¹;
- помощ в подкрепа на дейности, свързани с преработка¹² и търговия¹³ на селскостопански продукти, в следните случаи:
  - когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на такива продукти, закупени от първичните производители или пуснати на пазара от съответните предприятия, или
  - когато условие за предоставянето на помощта е същата да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
- помощ в подкрепа на дейности във въгледобивния сектор съгласно Регламент на Съвета №1407/2002;
- регионална помощ в подкрепа на дейности в стоманодобивния сектор¹⁴;

11 „селскостопански продукт” означава:

а) продуктите, изброени в приложение I от Договора за създаване на ЕО (Приложение Р към Насоките за кандидатстване), с изключение на продукти от рибарство и аквакултура, обхванати от Регламент (ЕО) № 104/2000;

б) продуктите, попадащи под кодове по комбинирана номенклатура 4502, 4503 и 4504 (коркови продукти);

в) продуктите, предназначени за имитация или заместване на млякото и млечните продукти, посочени в Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета.

12 „преработка на селскостопански продукти” означава всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, нужни за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба.

13 „търговия на селскостопански продукти” означава съхранение или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставка или всеки друг начин на пласиране на пазара, с изключение на първата продажба от първичния производител на търговците или преработвателите, и всяка дейност за подготовка на продукта за първа продажба; продажба от първичен производител на крайните потребители се счита за търгуване, ако се осъществява в отделно помещение, предназначено за тази цел.

14 „стоманодобивен сектор” означава всички дейности, свързани с производството на един или повече от следните продукти:

а) чугун на блокове и феросплави: чугун за производство на стомана, леярски чугун и друг чугун за производство на стомана, шпигелайзен (желязноманганови сплави) и високовъглеродни желязноманганови сплави, без да се включват други феросплави;

б) суровини и полуготови продукти от желязо, обикновена стомана или специална стомана: лята стомана, на блокове или не, включително блокове за коване на полуготови изделия: блуми, пръти и сляби; листове и листове покалаена ламарина; горещо валцувани коилси, с изключение на производство на лята стомана за леене от малки и средни леярни;

в) готови продукти след гореща обработка на желязо, обикновена стомана или специална стомана: релси, траверси, сглобяеми плоскости, единични плоскости, профили, тежки секции с дебелина 80 mm и по-голяма, валцувани плоскости, профили и секции с дебелина по-малко от 80 mm и плоскости по-тънки от 150 mm, тел, тръби с кръгло сечение и други профили, горещо валцувани вериги и ленти (включително ленти за тръби),

- регионална помощ в подкрепа на дейности в корабостроителния сектор;¹⁵
- регионална помощ в подкрепа на дейности в сектора за производство на синтетични влакна¹⁶;
- помощи за предприятия – обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар;
- помощи за придобиване на товарни автомобили, предоставяни на предприятия, които осъществяват сухопътни превози на товари за други лица или срещу възнаграждение;
- помощите са за дейности, свързани с износ за трети страни или други държави членки, а именно помощи, които са пряко свързани с изнесените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи във връзка с износа;
- помощите са поставени в зависимост от използването на местни вместо вносни стоки;
- помощи на предприятия в затруднение¹⁷.

плосковалцовани продукти и листове с дебелина 3 mm или повече, плосковалцовани продукти с универсално предназначение с дебелина 150 mm или повече, с изключение на тел и продукти от тел, полирани пръти и железни отливки;

г) готови продукти след студена обработка на желязо: покалаена ламарина, матова ламарина, черна ламарина, галванизирани или с други видове покритие листове ламарина, студено валцувани листове, електролитни листове, ленти за покалаена ламарина, студено валцувани плоскости, във форма на коилси или ленти;

д) тръби: всички безшевни стоманени тръби, запоени стоманени тръби с диаметър, превишаващ 406,4 mm.

¹⁵ (а) **“корабостроене”** означава изграждането в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;

(б) **“кораборемонт”** означава ремонт или поправка в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;

(в) **“преобразуване на кораби”** означава преобразуване на самоходни търговски плавателни съдове не по-малки от 1 000 бруто тона, при условие, че дейностите по преобразуването налагат радикални промени в товарния план, корпуса, двигателната система или пътническите отделения;

(г) **“самоходни търговски плавателни съдове”** означава:

(i) съдове не по-малки от 100 бруто тона, използвани за транспортиране на пътници и/или стоки;

(ii) съдове не по-малки от 100 бруто тона за извършване на специални услуги (например съдове за драгиране и ледоразбивачи);

(iii) влекачи не по-малки от 365 kW;

(iv) риболовни кораби не по-малки от 100 бруто тона по отношение на експортните кредити и помощта за развитие, ако в съответствие със Споразумението на ОИСП от 1998 г. и с неговите Насоки за официално подпомагане на експортните кредити и неговото и Секторно споразумение за експортното кредитиране на кораби, или което и да е споразумение, изменящо или отменящо всяко от тях, както и в съответствие с нормите на Общността, регулиращи държавните помощи в областта на риболова и сектора на аквакултурите;

(v) незавършените корпуси на корабите, посочени в точки от (i) до (iv), които са на вода и са подвижни.

16 „сектор за производство на синтетични влакна” означава:

а) екструдирани/текстурирани на всички основни видове влакна и преди на база полиестер, полиамид, акрил или пропилен независимо от предназначението им, или

б) полимеризация (включително поликондензация), когато е интегрирана в процеса на екстудирание предвид използваното оборудване, или

в) всички спомагателни процеси, които са свързани с едновременното инсталиране на мощности за екстудирание/текстуриране от потенциалния получател или от друго дружество, принадлежащо към същата група, и които при конкретния вид стопанска дейност обикновено са интегрирани в тези мощности предвид използваното оборудване.

¹⁷ **„предприятие в затруднение”** е това предприятие, при което: а) първоначално регистрираният капитал е

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

2) **С оглед избягване на припокриването на интервенциите между ОП „Конкурентоспособност” и Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г., подкрепа по настоящата процедура за подбор на проекти не могат да получават:**

- Микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия, които имат седалище или клон със седалище на територията на община, посочена в Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г., издадена от министъра на земеделието и храните и/или заявили за подпомагане дейности по проекти, които се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България - Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г. (Приложение С към Насоките за кандидатстване).
- Микропредприятия - за преработка и/или маркетинг на горски продукти.
- Предприятия, извършващи основната си икономическа дейност или кандидатстващи за финансиране на дейности, които съгласно КИД 2008 (Приложение Т към Насоките за кандидатстване) попадат в Сектор С - код на икономическа дейност 10 „Производство на хранителни продукти” и код 11 „Производство на напитки”:
  - 10.1 „Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия”;
  - 10.2. „Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия”;
  - 10.3 „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия”;
  - 10.4. „Производство на растителни и животински масла и мазнини”;
  - 10.5. „Производство на мляко и млечни продукти”;
  - 10.6 „Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти”;
  - 10.81. „Производство на захар”;
  - 10.83 „Преработка на кафе и чай”;
  - 10.9 „Производство на готови храни за животни”;
  - 11.01. „Производство на спиртни напитки”;
  - 11.02. „Производство на вина от грозде”;
  - 11.03. „Производство на други ферментирани напитки”;
  - 11.04. „Производство на други не destилирани алкохолни напитки”;
  - 11.05. „Производство на пиво”;
  - 11.06. „Производство на малц”.

намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните дванадесет месеца; б) предприятието е дружество с неограничена отговорност, чийто капитал, както е записан в баланса на предприятието, е намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните дванадесет месеца; в) отговаря на критериите по националното законодателство, за да бъде обект на процедури по обявяване в несъстоятелност. В случаите, когато кандидатът е микро, малко или средно предприятие, което е регистрирано от по-малко от три години, не се счита за предприятие в затруднение за този период, освен ако не отговаря на условията, определени в буква в).

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

2.2. Допустимост на проектите/дейностите

1) **Продължителност:** Продължителността на всеки проект не следва да надвишава **18 /осемнадесет/ месеца**, считано от датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

2) **Проектите по настоящата процедура трябва да отговарят на следните общи условия за допустимост:**

- а) да се изпълняват само на територията на Република България;
- б) да включват задължително Елемент „Инвестиции”;
- в) да не се предвижда реализацията им в партньорство с други предприятия/организации;
- г) да отговарят на всички изисквания, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване;
- д) да бъдат съфинансирани от страна на кандидата;

ВАЖНО: Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата за вече реализирани дейности или такива, в процес на изпълнение - финансирани от други източници с публичен характер.

3) **Видове проекти/допустими дейности:**

Допустими по настоящата процедура са проекти, които са насочени към една или повече от следните цели:

- ⇒ Стартиране от съществуващо предприятие на нова дейност в друг отрасъл, допустим по настоящата процедура, в допълнение към досегашната дейност;
- ⇒ Разширяване на дейността на съществуващо предприятие;
- ⇒ Диверсификация на продукцията на съществуващо предприятие чрез добавяне на нови допълнителни продукти;
- ⇒ Фундаментална промяна на цялостния производствен процес в съществуващо предприятие.

ВАЖНО: Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи:

1. Дейности по Елемент „Инвестиции” и Елемент „Услуги”, **или**
2. Дейности само по Елемент „Инвестиции”.

Включването САМО на дейности по Елемент „Услуги” е недопустимо.

По елемент „Инвестиции” допустими са следните дейности:

⇒ Закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване) на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, включително закупуване на компютърно оборудване, нужно за работа с компютърните приложения, пряко свързани с производствения процес и неговото управление;

⇒ Закупуване и въвеждане в експлоатация на дълготрайни нематериални активи - софтуерни приложения за управление на производствения процес и/или специализирани компютърни приложения за дизайн и разработване на продукти, права по патенти, лицензи, „ноу-хау” или не патентовани технически познания и др., представляващо дълготраен нематериален актив.

По Елемент „Услуги” допустимите дейности включват:

⇒ Консултантски услуги, свързани с въвеждането на новите технологии, процеси, продукти/услуги в предприятието, в т.ч. разработване на бизнес и маркетингови стратегии, свързани с новите технологии, процеси, продукти/услуги;

⇒ Консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура - до 5% от общите допустими разходи по проекта, но не повече от 10 000 лева;

⇒ Визуализация на проекта – не повече от 5 000 лева;

⇒ Одит на проекта - не повече от 20 000 лева.

Недопустими по настоящата процедура са следните видове дейности/проекти:

- участие в семинари, работни срещи, изложения;
- дейности, чието изпълнение е стартирало преди влизането в сила на договора за предоставяне безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура, с изключение на дейностите, свързани с предоставянето на консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата;
- дейности, които вече са финансирани от други източници;
- закупуване на дълготрайни материални активи втора употреба;
- дейности за подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и производствени помещения чрез строително-ремонтни работи (СМР);
- закупуване на оборудване/машини, патенти, лицензи, и др., които не са пряко свързани с производствения процес или неговото управление;
- закупуване на общо компютърно оборудване и софтуер – за административни нужди на предприятието. В случаите на закупуване на компютърно оборудване/информационни системи, те трябва да са необходими за употребата на специализираните компютърни приложения;

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

- закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали и/или полуобработени компоненти);
- общи консултантски услуги, които не са свързани с дейностите по Елемент „Инвестиции” - ежедневни или повтарящи се и свързани с обичайната дейност на предприятието (например разработване на общ бизнес план, счетоводни услуги, юридически услуги, посреднически услуги и други);
- закупуване или наемане на транспортни средства¹⁸ и съоръжения;
- реклама на новите технологии, процеси, продукти/услуги – публикуване на обяви в периодични издания, изработка и излъчване на рекламни спотове (радио и телевизионни), изработване на рекламни материали.

ВАЖНО: Във връзка със спазването на принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от дейностите по проекта, всички натрупани лихви по банкови сметки или други приходи, генерирани по време на изпълнението на проекта, подлежат на възстановяване на Договарящия орган¹⁹.

¹⁸ За целите на настоящата схема, понятието „транспортни средства” включва следните дефиниции:

- Съгласно Закона за движението по пътищата:

1. "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се приравняват трамваите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата.

2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства.

3. "Самоходна машина" е съоръжение или машина, предназначена за извършване на специфични дейности и движеща се или придвижвана по пътищата само по изключение. Такива са: електрокарите, мотокарите, тракторите, тракторните ремаркета и друга самоходна земеделска и горска техника. Самоходната машина е малобагаритна, когато е с теглително усилие до 200 кг, максималната ѝ скорост на движение е до 25 км/час, колеята - до 900 мм, и масата без товар - до 900 кг.

Съгласно Закона за гражданското въздухоплаване:

1. "Въздухоплавателно средство" е всяко средство, което може да получи поддържане в атмосферата за сметка на реакцията на въздуха, освен реакцията на въздуха от земната повърхност.

- Съгласно Закона за железопътния транспорт:

1. "Влак" е подреден и скачен състав от вагони с един или повече локомотиви в работно състояние, снабден със сигнали и влакови документи. Локомотиви, мотрисни влакове, мотриси, моторни дрезини и други моторни возила, несваляеми от пътя, отправени на междугарие, се смятат за влакове.

- Съгласно Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България:

1. "Яхта" е кораб, използван за туризъм, спорт, спортен риболов или развлечение.

2. "Кораб" е всяко самоходно или несамходно плавателно съоръжение от каквото и да е тип, включително съдове на подводни криле, на въздушна възглавница, подводници, плаващи средства и неподвижни или плаващи платформи, предназначени за плаване по море и/или река, независимо от знамето, под което плава, и което се използва за извършване на една или няколко от следните дейности: превоз на товари, превоз на пътници и багажи; влачене на плавателни съоръжения; извършване на морски услуги и други помощни операции; риболов; експлоатация на други морски богатства, както и други дейности.

¹⁹ Под „печалба” се разбира надвишението на общи приходи над разходите по съответния проект в момента на предявяване на искане за окончателно плащане по предоставената за проекта безвъзмездна помощ. Допълнително, съгласно чл. 11, ал. 1 от ПМС № 236/27.09.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007 - 2013 г. (обн. ДВ. бр.80/5.10.2007 г.): „(.....) под „приход” се разбират всички доходи от проекта през периода на неговото изпълнение, получени от продажби, ренти, услуги, събирания/такси, лихви

2.3. Допустимост на разходите

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи”, детайлно описани по-долу. Бюджетът представлява предварителна оценка на очакваните разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи. Допустимите разходи трябва да се базират на реални единични цени, а не да бъдат посочвани като обща сума.

В Бюджета (Приложение Б) в случаите, когато помощта по елемент „Инвестиции” ще се изплаща на няколко вноски (траншове) и при условие, че активите не е предвидено да бъдат платени през първата година от влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна помощ, следва да се посочи сконтираната стойност на допустимите разходи по Елемент „Инвестиции”. Сконтираната стойност се изчислява като се приложат формулите, посочени в Раздел II, т. 3.1 от Формуляра за кандидатстване (Приложение А към Насоките за кандидатстване) и зададени в Приложение А1 към Формуляра. Посочените стойности ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия за прилагане на формулата, съгласно раздел II, т. 3.1 от Формуляра за кандидатстване (Приложение А).

По време на оценката на проектните предложения е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Тези обстоятелства могат да наложат изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на Оценителната комисия, както и намаляване на бюджета.

Възможните изменения на бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на сумата на исканата безвъзмездна помощ по настоящата процедура, нито до увеличаване на процента на съфинансиране от ОП „Конкурентоспособност” .

Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими, разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят на следните условия:

1. Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на активи, кандидатът следва да приложи към формуляра за кандидатстване поне **две оферти за активи** (дълготрайни материални активи и дълготрайни нематериални активи). Представянето на една оферта се допуска само в случаите, когато предвиденият за закупуване актив/и може да бъде доставен само от един доставчик, което следва да бъде надлежно обосновано от кандидата в раздел II, т. 5.1.1 от Формуляра за кандидатстване.

Представените оферти са само индикативни и служат за оценка на реалистичността на заложените в Бюджета на проектното предложение разходи за съответните активи. По тази причина, в раздел II, т. 5.1.3 от Формуляра за кандидатстване, кандидатите **следва да посочат САМО минимални технически и функционални характеристики на предвидените за закупуване дълготрайни материални и нематериални активи**, без да указват марки, модели и други конкретни технически спецификации, които насочват към определени производители, марки и модели.

Оценката на допустимостта на разходите за дълготрайни материални и нематериални активи, посочени в Бюджета на проектните предложения ще бъде извършвана и в съответствие с разпоредбите на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), т.е. съгласно стойностните прагове на същественост за дълготрайните материални и нематериални активи, определени в ЗКПО или в счетоводната политика на предприятието - кандидат.

2. Всички разходи трябва да бъдат извършени **след датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и до изтичане на срока за изпълнение на проекта, с изключение на разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата и разходите за одит на проекта**. Разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение трябва да бъдат извършени преди датата на подаване на проектното предложение и след датата на обявяване на настоящата процедура. Разходите за одит на проекта трябва да са действително извършени и платени не по-късно от срока за предаване на финалния отчет по проекта.

3. Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на Данък добавена стойност (ДДС)), по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинния/финалния отчет по проекта от страна на бенефициента. ***Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими.***

4. Да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента/ изпълнителя.

5. Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.

Бюджетът трябва да отразява както допустимите, така и допълнителните разходи, които са свързани с изпълнението на проекта, но не са допустими за финансиране. По настоящата процедура за допълнителни, но недопустими разходи се считат САМО разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта. Тези разходи следва да се посочват в Работен лист 3 „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта” на Бюджета (Приложение Б към Насоките за кандидатстване). Недопустимите разходи за възстановим ДДС няма да се считат за собствено съфинансиране от страна на бенефициента.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

ВАЖНО: При избора на изпълнител на услугата по изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура, независимо от стойността на разходите за консултантски услуги по изготвяне на проектните предложения по процедурата, **кандидатите са длъжни да съберат не по-малко от 3 оферти**, които съдържат техническо и финансово предложение, съгласно изискванията на чл. 12, ал. 1 от ПМС № 55/12.03.2007 г., като се съобразят и с допълнителните указания, представени в Глава III от Оперативното ръководство за изпълнение на проектите, разработено за целите на настоящата процедура. Оценката и класирането на постъпилите оферти следва да са извършени на базата поставените от страна на кандидата изисквания и съобразно критерия „икономически най-изгодна оферта”. Договорът с избрания изпълнител на консултантските услуги по изготвяне на проектното предложение следва да бъде сключен преди датата на подаване на проектното предложение по процедурата и след датата на обявяване на настоящата процедура за подбор на проекти. Дейностите за консултантски услуги трябва да бъдат извършени в периода след обявяване на настоящата процедура до подаване на проектното предложение. Разходите за посочените дейности трябва да бъдат удостоверени с разходооправдателен документ, издаден в посочения по-горе период.

Документацията, описана по-горе, следва да бъде приложена към искането за междинно/окончателно плащане.

Неспазването на посочените изисквания ще бъде основание за непризнаване на разходите, извършени от страна на кандидатите за консултантски услуги по изготвяне на проектните предложения по процедурата.

Извършените разходи за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура ще бъдат възстановени само ако с кандидата бъде сключен договор за безвъзмездна помощ, при условие, че същите отговарят на останалите изисквания, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване.

2.3.1. Допустими разходи

2.3.1.1 Общи допустими разходи

Допустимите разходи не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕО) №1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1783/1999, Регламент (ЕО) №1083/2006 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999, Постановление № 62 от 21.03.2007г. на МС за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007 - 2013г. и на Постановление № 236 от 27.09.2007 г. на МС за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г.

2.3.1.2 Специфични допустими разходи по процедурата

Специфични допустими разходи по елемент „Инвестиции”:

⇒ **Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи** – разходи за закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване²⁰) на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, включително закупуване на компютърно оборудване, нужно за работа с компютърните приложения, посочени по-долу. В случаите на закупуване на компютърно оборудване/информационни системи, те трябва да са необходими за употребата на специализираните компютърни приложения.

⇒ **Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи** – разходи за закупуване и въвеждане в експлоатация на дълготрайни нематериални активи - софтуерни приложения за управление на производствения процес и/или специализирани компютърни приложения за дизайн и разработване на продукти, права по патенти, лицензи, „ноу-хау” или не патентовани технически познания и др.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проекта, следва да се използват изключително в предприятието-получател на помощта, да се разглеждат като амортизируеми активи, да са закупени от трети лица при пазарни условия, да бъдат включени в активите на бенефициента и да останат в предприятието и регионал-получател на регионалната помощ за срок от минимум 3 (три) години.

Допустимо е финансиране на разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи под формата на **краткосрочен финансов лизинг**, където бенефициентът се явява лизингополучател, съгласно условията, посочени в чл. 10, ал. 3 от Постановление 236/27.09.2007 г. на МС за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. Лизинговата процедура следва да приключи в рамките на изпълнение на проекта. Бенефициентът може да придобие собствеността върху даден актив или чрез договор за краткосрочен финансов лизинг или чрез договор за покупка.

Специфични допустими разходи по елемент „Услуги”:

⇒ **Разходи за консултантски услуги, свързани с въвеждането на нови технологии, процеси, продукти/услуги** в предприятието (в т.ч. разработване на бизнес и маркетингови стратегии);

⇒ **Разходи за предоставяне на консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение** по настоящата процедура – **до 5% от общите допустими разходи по проекта, но не повече от 10 000 лева;**

²⁰ Разходите за доставка, монтиране и първоначално изпитване на оборудването/машините/съоръженията, следва да бъдат включени в общата стойност на дълготрайните материални и нематериални активи, посочени в бюджета на проектното предложение.

⇒ Разходи за одит на проекта (извършен от регистриран одитор) – не повече от 20 000 лева;

⇒ Разходи за визуализация на проекта – не повече от 5 000 лева.

Разходите за визуализация и публичност са допустими в съответствие с чл. 6 от Общите условия към финансираните по Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение Й към Насоките за кандидатстване).

Разходите за одит на проекта са допустими във връзка с ангажиментите на бенефициентите, посочени в чл. 13.6 от Общите условия към финансираните по Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г., съгласно които доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта, извършен от регистриран одитор следва да бъде приложен към искането за окончателно плащане по проекта. Одиторът проверява дали декларираните от бенефициента разходи са действително извършени и платени, точни и допустими в съответствие с договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, получена по елемент „Услуги” не трябва да надхвърля 391 166 лв. с натрупване за период от 3 последователни финансови години, като за предприятия, осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт” този размер е 195 583 лв.

Период на допустимост на разходите

Всички разходи по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да бъдат извършени след датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и до изтичане на срока за изпълнение на проекта, с изключение на разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата и разходите за одит на проекта. Разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение трябва да бъдат извършени преди датата на подаване на проекта и след датата на обявяване на настоящата процедура. Разходите за одит на проекта трябва да са действително извършени и платени не по-късно от срока за предаване на финалния отчет по проекта.

Всички разходно-оправдателни документи, свързани с изпълнението на допустимите по проекта дейности, следва да бъдат издадени по време на изпълнение на проекта. Плащанията по тези документи могат да бъдат извършени и след края на проекта, но не по-късно от крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта. Изключение се допуска само за разходно-оправдателните документи, свързани с ползването на консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение по процедурата, както и услугите за одит на проекта. Разходно-оправдателните документи, свързани с ползването на консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение по процедурата трябва да бъдат издадени преди датата на подаване на проектното предложение и след датата на обявяване на настоящата процедура. Разходно-

оправдателните документи, свързани с извършването на одит на проекта могат да бъдат издадени и след края на проекта, но преди датата, определена за подаване на финалния отчет.

ВАЖНО: При избора на изпълнител на услугата по изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура, независимо от стойността на разходите за консултантски услуги по изготвяне на проектните предложения по процедурата, **кандидатите са длъжни да съберат не по-малко от 3 оферти**, които съдържат техническо и финансово предложение, съгласно изискванията на чл. 12, ал. 1 от ПМС № 55/12.03.2007 г., като се съобразят и с допълнителните указания, представени в Глава III от Оперативното ръководство за изпълнение на проектите, разработено за целите на настоящата процедура. Оценката и класирането на постъпилите оферти следва да са извършени на базата поставените от страна на кандидата изисквания и съобразно критерия „икономически най-изгодна оферта”. Договорът с избрания изпълнител на консултантските услуги по изготвяне на проектното предложение следва да бъде сключен преди датата на подаване на проектното предложение по процедурата и след датата на обявяване на настоящата процедура за подбор на проекти. Дейностите за консултантски услуги трябва да бъдат извършени в периода след обявяване на настоящата процедура до подаване на проектното предложение. Разходите за посочените дейности трябва да бъдат удостоверени с разходооправдателен документ, издаден в посочения по-горе период.

Документацията, описана по-горе, следва да бъде приложена към искането за междинно/окончателно плащане.

Неспазването на посочените изисквания ще бъде основание за непризнаване на разходите, извършени от страна на кандидатите за консултантски услуги по изготвяне на проектните предложения по процедурата.

Извършените разходи за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура ще бъдат възстановени само ако с кандидата бъде сключен договор за безвъзмездна помощ, при условие, че същите отговорят на останалите изисквания, посочени в настоящите насоки за кандидатстване.

Процедурата за подбор на проекти предвижда възможността за заявяване на авансови плащания срещу представянето на банкова гаранция от страна на кандидата (Приложение М към Насоките за кандидатстване), както и междинни плащания при реално извършени и платени разходи.

2.3.2. Недопустими разходи

Специфични недопустими разходи по процедурата

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните разходи:

- разходи за оборудване втора употреба;
- разходи за подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и производствени помещения чрез строително-ремонтни работи (СМР);

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

- разходи за застраховки;
- разходи за банкови такси и комисионни;
- непредвидени разходи;
- непреки разходи (административни разходи, режимни и др.);
- разходи за закупуване на земя;
- разходи за закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения;
- принос в натура - направен от бенефициента принос в натура не представлява действителен разход и не се счита за допустим. Този принос няма да бъде считан за съфинансиране от страна на бенефициента по настоящата процедура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за данъци, включително възстановим ДДС;
- разходи за материали, резервни части и консумативи за производството;
- разходи за човешки ресурси (включително за персонал, назначен за изпълнение на проекта);
- разходи за командировки на персонала на бенефициента или на други лица, участващи в проекта;
- разходи за дейности по проекти, чието изпълнение е стартирало преди подписването на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура.

2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход

В процеса на изпълнение на проектите бенефициентите могат да възлагат на изпълнители (подизпълнители) извършването на определени дейности по проекта. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с изискванията на **Постановление № 55 на МС от 12.03.2007 г.** за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз, и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, или на **Закона за обществените поръчки (ЗОП)** или на **Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки** и с правилата на настоящата процедура.

При избора на изпълнител/и, бенефициентът задължително прилага Закона за обществените поръчки и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато се явява възложител по смисъла на чл. 7 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) и чл.1, ал.4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП).

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

ВАЖНО: Бенефициентите следва да прилагат **задължително** процедурите за определяне на изпълнител съгласно условията и реда, предвидени в ПМС № 55/12.03.2007 г., **независимо от размера и интензитета на договорената безвъзмездна финансова помощ.**

При подаване на междинен/финален отчет за изпълнението на проекта, Договарящият орган ще извършва задължителен последващ контрол и проверка за спазване на правилата за избор на изпълнители, като в случай че бъдат констатирани несъответствия, разходите за съответните дейности няма да бъдат признати.

В процеса на изпълнение на сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Договарящият орган ще осъществява предварителен контрол за спазване на правилата за избор на изпълнители от страна на бенефициента съгласно приложимото законодателство единствено в случаите, в които бенефициентът изрично е изявил желание за това.

При подготовката на проектните предложения кандидатите следва да съобразят необходимостта от прилагане на процедури за избор на изпълнител и съответно да посочат това като част от предвидените за изпълнение дейности и да го отразят във времевия график за изпълнение на проекта (раздел II, т. 6 от Формуляра за кандидатстване).

2.5. Правило за произход на придобиваните дълготрайни активи

По настоящата процедура за безвъзмездна помощ **няма** ограничения относно произхода на придобиваните дълготрайни материални и нематериални активи.

3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА

3.1. Документи за кандидатстване

Проектните предложения по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да бъдат представени като се използва Формуляра за кандидатстване, приложен към настоящите Насоки (Приложение А), Бюджета на проекта (Приложение Б), Логическата рамка (Приложение В), както и всички придружителни документи, изискуеми по процедурата и описани по-долу. Следва да се има предвид, че Формулярът за кандидатстване представлява и заявление за помощ по смисъла на разпоредбите на чл. 8, параграф 2 на Регламент на Комисията (ЕО) No 800/2008.

Всички документи се представят на български език без корекции. Документ, чийто оригинал е на чужд език, се представя и в превод на български език, заверен от кандидата (с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала”).

Всеки пропуск, грешка и/или несъответствие, отчетени в Списъка за проверка на административното съответствие (раздел IV от Формуляра за кандидатстване) може да доведе до отхвърляне на проектното предложение.

Моля обърнете внимание, че само Формулярът за кандидатстване и публикуваните приложения към него, Бюджетът, както и изискуемите придружителни документи ще бъдат оценявани. Затова, изключително важно е тези документи да съдържат **ЦЯЛАТА** **необходима информация.**

Формуляри за кандидатстване, попълнени на ръка няма да бъдат разглеждани.

ВАЖНО: Бюджетът трябва да бъде представен във формат Excel, на български език в съответствие с образеца, приложен към настоящите Насоки за кандидатстване, с попълнени 3 работни листа: „Общи допустими разходи”, „Източници на финансиране” и „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта”. Бюджетът трябва да бъде приложен на хартиен и електронен носител. При съставянето на бюджета следва да се има предвид, че той ще бъде разходван като се спазват правилата на приложимото национално законодателство, както следва:

- Закон за обществените поръчки;
- Наредба за възлагане на малки обществени поръчки;
- ПМС 55/12.03.2007г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз, и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Кандидатите следва да съобразят, че съгласно посоченото национално законодателство, редът за провеждане на процедурите за определяне на изпълнител се определя въз основа на стойността и предмета на поръчката, независимо в кой раздел или перо на бюджета са предвидени съответните разходи. Не се допуска разделяне на предмета на договора с цел заобикаляне прилагането на посочените нормативни актове.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в бюджета. При оценката на проектното предложение за валиден се счита **САМО бюджет, приложен на хартиен носител.**

3.1.1. Списък на документите за кандидатстване

Кандидатите по процедурата за безвъзмездна финансова помощ следва да представят:

1) Основни документи:

- а) Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** към Насоките за кандидатстване;
- б) **Приложение А1** към Формуляра за кандидатстване, чрез което скантираната стойност на допустимите разходи по елемент „Инвестиции” се изчислява автоматично²¹.

²¹ Изисква се при изчисляване на помощта по Елемент „Инвестиции”, платима на няколко вноски/траншове (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно плащане, както е посочено в т. 5.7 от Насоките за кандидатстване), и когато активите не са предвидени за закупуване през първата година от влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

в) Бюджет на проекта – **Приложение Б** към Насоките за кандидатстване (включва 3 работни листа: „Общи допустими разходи”; „Източници на финансиране”; „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта”);

г) Логическа рамка – **Приложение В** към Насоките за кандидатстване.

Основните документи – Формуляр за кандидатстване, Приложение А1 към него за изчисляване на сконтираната стойност на помощта по елемент „Инвестиции”, Бюджет и Логическа рамка следва да бъдат представени на хартиен и на електронен носител.

ВАЖНО: Моля имайте предвид, че в Раздел III от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да попълнят Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване, че не е предприятие в затруднение и за нефинансиране от други източници и негенериране на приходи от проекта.

Декларацията е неразделна част от Формуляра за кандидатстване и се попълва и подписва от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите, когато предприятието се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларацията се подписва на всяка страница от всички тях.

2) Придружителни документи:

а) Декларация по чл. 7, ал. 6, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 - попълнена по образец (**Приложение Г**) и подписана на всяка страница от **всички** лица, **оправомощени да представляват кандидата (независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин)** и вписани в Търговския регистър или определени като такива в учредителния акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване - **оригинал**;

б) Декларация за държавни помощи – попълнена по образец (**Приложение Д**) – **оригинал**;

в) Декларация за обстоятелства по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия – попълнена по образец (**Приложение Е**) – **оригинал**;

ВАЖНО: Официалният/те представител/и на кандидата **няма/т право да упълномощава/т други лица да подписват и подават посочените декларации**, тъй като с тях се декларират данни, които декларатора декларира в лично качество или данни за представляваното от него юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

Декларациите по т. б) и в) се попълват и подписат от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите, когато предприятието се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларациите се подписват на всяка страница от всички тях. Посочените Декларации следва да бъдат датирани към датата на подаване на проектното предложение по настоящата процедура.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

При деклариране на неверни данни от страна на кандидатите, Договарящият орган ще уведомява органите на прокуратурата.

г) Удостоверение за актуално състояние, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на подаване на проектното предложение – **копие, заверено от кандидата**²². В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, Удостоверение за актуално състояние не следва да бъде прилагано към проектното предложение, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър;

д) Следните документи, относими и отразяващи разпределението на капитала за периода, за който се декларира данни в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия:

- *Книга за акционерите* - приложимо за акционерните дружества;
- *Дружествен договор* - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност, събирателните дружества и командитните дружества;
- *Книга за акционерите и устав* - приложимо за командитните дружества с акции;
- *Устав*- приложимо за кооперациите.

Посочените документи се представят **като копие, заверено от кандидата, в случай, че не са оповестени в търговския регистър**. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, и посочените документи са оповестени в търговския регистър, същите не следва да се прилагат към проектното предложение, като ще се проверяват по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

е) Удостоверение от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на предприятието – **копие, заверено от кандидата**. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и кодът на икономическата дейност на предприятието е вписан в Търговския регистър²³, Удостоверение от НСИ не следва да бъде прилагано към проектното предложение, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър;

ж) Най-малко две оферти²⁴ за всяка отделна инвестиция в активи (една оферта при липса на повече от един доставчик на съответния актив, която липса следва да бъде надлежно

²² Копие, заверено от кандидата – копие, заверено с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала”

²³ В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, той следва да се увери, че кода на основната му икономическа дейност е вписан в търговския регистър към датата на подаване на проектното предложение по процедурата.

²⁴ В случай, че офертите са представени на чужд език, то те задължително следва да бъдат придружени от превод на български език, заверен от кандидата с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала”.

обоснована в раздел II, т. 5.1.1. от Формуляра за кандидатстване) с предложена цена от доставчика – **оригинал²⁵ или копие, заверено от кандидата;**

з) В случай че, размерът на заявената безвъзмездна финансова помощ надхвърля 600 000 лева, кандидатът следва да приложи одиторски доклад за извършен независим финансов одит, изготвен от регистриран одитор за предходната приключена финансова година (неприложимо в случай, че кандидатът е предприятие по смисъла на §1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството²⁶). – **копие, заверено от кандидата.** В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и Одиторския доклад за предходната приключена финансова година е обявен в Търговския регистър, същият не следва да бъде прилаган към проектното предложение, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър.

и) Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс за 2007 г. и 2008 г. и Годишен отчет за дейността²⁷ на кандидата за 2009 г. – **копие, заверено от кандидата.** В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър и посочените документи са оповестени в Търговския регистър към датата на кандидатстване, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър;

й) Годишна данъчна декларация с входящ номер от Националната агенция за приходите (НАП)²⁸ на кандидата за последните три приключени финансови години към датата на подаване на проектното предложение (2007, 2008 и 2009 г.) – **копие, заверено от кандидата.**

к) Счетоводна политика на предприятието – **копие, заверено от кандидата.**

л) В случаите, когато кандидатът претендира „иновативност” (съгласно определението в т. 1.3. от Насоките за кандидатстване) на процес/технология/продукт, внедрявани по проекта – документ/и, издаден/и от съответна браншова камара/асоциация, научна организация, висше учебно заведение, център за технологичен трансфер или др. подобна организация, потвърждение от производители или доставчици и др. (**оригинал или копие, заверено от**

²⁵ Оригинал на оферта – оферта с мокър подпис и печат на издателя.

²⁶ Предприятия, които в текущата или в предходната година не надвишават показателите на два от следните критерии:

1. балансова стойност на активите към 31 декември - 1,5 млн. лв.;
2. нетни приходи от продажби за годината - 2,5 млн. лв.;
3. средна численост на персонала за годината - 50 души.

²⁷ Съгласно чл. 92, ал.3, чл.219, ал.4, чл.252, ал.2, чл.259, ал.3 от ЗКПО и чл.51 от ЗДДФЛ, юридическите и физическите лица заедно с годишната данъчна декларация подават и Годишен отчет за дейността (в сила от 01.01.2010 г.)

²⁸ В случай, че данъчната декларация е подадена по електронен път, кандидатите следва да представят копие от полученото електронно съобщение, което съдържа входящ номер и дата на подаване на декларацията – копие, заверено от кандидата.

кандидата), който/които удостоверява/т иновативността на планирания процес/технология/продукт.

ВАЖНО: Кандидатите следва да се уверят, че всички документи са представени в изискуемата форма (всички декларации са попълнени, датирани и подписани, в случаите когато се изисква даден документ да бъде представен като копие, заверено от кандидата – условието е изпълнено, като е поставен подпис, печат и думите „Вярно с оригинала”).

В случай че изискуемата форма на придружителните документи е „копие, заверено от кандидата”, но същите са представени в оригинал или нотариално заверено копие, проектното предложение няма да бъде отхвърлено за несъответствие с изискуемата форма.

В случай че кандидат не е представил някой от посочените *придружителни документи* или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите могат да бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия. При липса и/или несъответствие с горния списък с изискуеми придружителни документи, същите ще бъдат изискани за допълнително предоставяне от страна на кандидатите само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставяне на допълнителни разяснения/документи. Допълнително изисканите документи трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай, че документите се изпращат с препоръчано писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308, в деня на изпращане на документите, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата.

В случай на непредставяне на изискан документ след изискването му, или повторното му представяне, но не в изискуемата форма, или представянето му, но след изтичане на определения срок от 7 календарни дни, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание.

Представената информация и документи в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променят първоначалните условия на представените проектни предложения.

В случай, че липсва някой от изброените по-горе *основни документи* (Формуляр за кандидатстване – Приложение А, Бюджет на проекта – Приложение Б, Логическа рамка – Приложение В), същите не могат да бъдат допълнително изисквани от кандидатите. В случай, че е приложимо и не е представено Приложение А1 към Формуляра за кандидатстване, чрез което скантираната стойност на допустимите разходи се изчислява автоматично, същото се изисква допълнително за предоставяне от страна на кандидатите само веднъж, като за целта се предоставя срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставянето му.

ВАЖНО! При деклариране на неверни данни от страна на кандидатите ще бъдат

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

уведомявани органите на прокуратурата.

3.2. Къде и как се изпращат проектните предложения

Проектните предложения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на адресите на териториалните звена на Междинното звено – ИАНМСП, изброени в Приложение У.

Проектни предложения, представени по друг начин (напр. по факс или ел.поща), няма да бъдат разглеждани.

Всички документи следва да бъдат представени **в 1 оригинал и 2 копия**. Придружителните документи следва да бъдат подредени в последователността, указана в приложения списък за проверка – раздел IV от Формуляра за кандидатстване. Формулярът за кандидатстване, Приложение А1 към него (ако е приложимо), Бюджетът и Логическата рамка трябва да бъдат представени и на електронен носител. Електронното копие трябва да бъде попълнено във формат Word/Excel, а не сканирано. Електронният и хартиеният носител на проектното предложение трябва да бъдат изцяло идентични.

Основните документи (Формуляр за кандидатстване – Приложение А, Приложение А1 за изчисляване на сконтираната стойност на помощта по елемент „Инвестиции” (ако е приложимо), Бюджет – Приложение Б, който включва 3 работни листа: „Общи допустими разходи”, „Източници на финансиране” и „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта”, и Логическа рамка – Приложение В), **трябва да бъдат представени като отделни електронни файлове.**

Върху външния плик трябва да бъде отбелязан следният текст:

- Име, БУЛСТАТ/ЕИК, адрес, телефон, факс и електронна поща на кандидата;
- Наименование на проектното предложение;
- „За участие в процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.1.06: „Технологична модернизация в малки и средни предприятия” по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г.;
- Означението: „Да не се отваря преди началото на сесията по отваряне на проектни предложения по процедурата”.

Кандидатите трябва да се уверят, че проектните предложения са напълно окомплектовани и отговарят на изискванията на настоящите Насоки за кандидатстване.

При подаване на проектните предложения и получаването им от служителите на Договарящия орган, проектните предложения се регистрират в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз (ИСУН). При приемане на проектното предложение върху плика се отбелязва регистрационния му номер.

Ако проектното предложение е подадено на ръка, служителят издава разписка за получаването му. За проектните предложения, получени по поща или куриер, се изпраща копие от разписката по факс или на указания адрес за кореспонденция на кандидата.

При подаване на проектното предложение на ръка, лицето-приносител на проекта, може по своя преценка да заяви извършването на предварителна проверка за окомплектованост на проектното предложение. Предварителната проверка се извършва от служителя, отговорен за приемането на проекта, като тя представлява проверка за наличието на документите, изброени в т. 3.1.1. Списък на документите за кандидатстване от настоящите Насоки, броя на приложените оригинали и копия, наличието на електронно копие и спазването на изискуемата форма за представяне на документите.

Кандидатите следва да имат предвид, че предварителната проверка не включва проверка относно съдържанието на изискуемите документи и не обвързва Оценителната комисия при извършване на оценката за административно съответствие на проектното предложение.

Когато е поискана предварителна проверка, проектното предложение се представя в незапечатан плик. В случай, че при предварителната проверка се установи липсата на изискуем документ или наличието на документ, подаден във форма, различна от изискуемата, лицето-приносител на проектното предложение, може да подаде проекта след като го комплектова с всички изискуеми документи.

За предварителната проверка се съставя контролен лист съгласно Приложение 3, който се изготвя в два еднообразни екземпляра. Единият екземпляр от контролния лист се предоставя на лицето - приносител на проектното предложение, а другият екземпляр остава за Договарящия орган. На двата екземпляра на контролния лист се поставя дата, име и подпис на длъжностното лице, извършило проверката и на лицето - приносител на проектното предложение. Когато след извършване на предварителната проверка лицето - приносител желае да подаде проектното предложение, в плика се поставя попълнения контролен лист за извършената проверка и пликът се запечатва.

В случай на подаване на проектното предложение на ръка, лицето-приносител на проекта има право по своя преценка да заяви собственоръчно номериране на страниците на оригинала и копията на проектното предложение. В този случай, лицето-приносител на проектното предложение и служителя, отговорен за приемането на проекта собственоръчно номерират и подписват всяка страница на проектното предложение.

3.3. Краен срок за подаване на проектни предложения

Настоящата процедура за подбор на проекти се обявява като открита процедура за конкурентен подбор на проекти с **определен срок за кандидатстване** съгласно чл. 12, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

Крайният срок за набиране на проектни предложения по процедурата е: 10 август 2010 г., 16:00 ч.

Всяко предложение, получено след крайния срок, ще бъде отхвърлено дори когато на пощенското клеймо е посочена дата, предхождаща указания в Насоките за кандидатстване краен срок за подаване на проектни предложения, или забавянето се дължи на куриерската служба.

3.4. Предоставяне на допълнителна информация

Допълнителни въпроси могат да се задават само по електронна поща или по факс на посочените по-долу адреси, като ясно се посочва наименованието на процедурата за подбор на проекти:

Адрес за електронна поща: op_investment_sme3@sme.government.bg

Факс: (02) 80 75 308

Отговорите на въпросите на кандидатите ще бъдат публикувани на интернет страницата на Междинното звено - www.ibsme.org, не по-късно от 15 работни дни, считано от датата на тяхното получаване.

Не могат да се дават отговори, които съдържат становище относно съответствието на проект и/или кандидат с условията за кандидатстване. Няма да бъдат предоставяни отговори на въпроси, зададени по телефона. Няма да бъдат изпращани индивидуални отговори на зададени от кандидатите по процедурата въпроси.

ВАЖНО: Публикуваните на интернет страницата на Междинното звено - www.ibsme.org отговори на въпроси имат само пояснителен характер и не могат да изменят условията, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване.

4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ

4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения

Проверката, оценката и класирането на проектните предложения по настоящата процедура се извършва от Оценителна комисия, назначена със Заповед на Ръководителя на Договарящия орган. Всички проектни предложения, получени в срок се оценяват в съответствие с Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по процедурата - Приложение Ж към Насоките за кандидатстване. Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата. Оценката на проектните предложения включва следните етапи:

Етап 1: Оценка на административното съответствие;

Етап 2: Оценка на допустимостта;

Етап 3: Техническа и финансова оценка.

В случай, че в процеса на техническа и финансова оценка, проектното предложение **получи „0” точки** при оценката по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати” или по показател „Реалистичност на предвидените разходи” посочени в таблицата за оценка по-долу (т.4.1.3 от Насоките за кандидатстване), както и в Приложение Ж - Критерии и методология за оценка на

проектните предложения по процедурата, предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.

4.1.1. Оценка на административното съответствие

На този етап от оценката, ще бъде проверявано дали:

- Проектното предложение се отнася за обявената процедура за подбор на проекти;
- Формулярът за кандидатстване отговаря на всички формални изисквания и на образеца, публикуван с настоящите Насоки за кандидатстване;
- Налице са всички основни и придружителни документи като последните са представени и попълнени съгласно изискванията, посочени в т. 3.1.1 от настоящите Насоки за кандидатстване.

В случай, че кандидат не е представил някой от посочените **придружителни документи** или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите могат да бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия. При липса и/или несъответствие с горния списък с изискуеми придружителни документи, същите ще бъдат изискани за допълнително предоставяне от страна на кандидатите само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставяне на допълнителни разяснения/документи. В случай на непредставяне на изискуван документ след изискуването му, или повторното му представяне, но не в изискуемата форма, или представянето му, но след изтичане на определения срок от 7 календарни дни, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок (в случаите когато документите са изпратени с препоръчано писмо или по куриер), проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание.

Представената информация и документи в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променят първоначалните условия на представените проектни предложения.

Само проектни предложения, преминали успешно етап „Оценка на административното съответствие”, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

4.1.2. Оценка на допустимостта на кандидатите и дейностите

Оценката на допустимостта на кандидатите и дейностите, включени в проектното предложение се базира на приложените документи, изискувани по настоящата процедура за подбор на проекти, и се извършва само за проектните предложения, които са преминали успешно етап „Оценка на административното съответствие”. Оценката на допустимостта на кандидатите се извършва въз основа на Формуляра за кандидатстване и представените придружителни документи в съответствие с критериите, посочени в т. 2 от Насоките за кандидатстване.

Оценителната комисия може по всяко време да проверява декларираните от кандидатите данни, както и да изисква разяснения относно документите, представени съгласно т.3.1.1 от Насоките за кандидатстване, по-горе. Допълнителни разяснения от кандидатите могат да бъдат изисквани само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за това. Допълнително изискваните разяснения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай, че разясненията се изпращат с препоръчно писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308, в деня на изпращане на разясненията, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата. В случай на непредставяне на разясненията след изискването им, или представянето на разяснения, които потвърждават недопустимостта на кандидата, дейностите или разходите, или представянето им, но след изтичане на определения срок от 7 календарни дни, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание.

Представената информация в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променя първоначалните условия на представените проектни предложения. **Всяка информация, предоставена извън официално изискваната от Оценителната комисия няма да бъде вземана под внимание.**

Само проектни предложения, преминали успешно етап „Оценка на допустимостта” подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

4.1.3. Техническа и финансова оценка

Критериите за техническа и финансова оценка на проектите предложения са обособени в раздели и подраздели, както е указано в Таблицата с критерии за техническа и финансова оценка, по-долу. Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата по оценка на постъпилите проектни предложения.

Критерии за техническа и финансова оценка на проектите предложения	Макс. брой точки	Източник на информация
I. Конкурентоспособност на предприятието преди изпълнението на проекта	30	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 3.1, т. 3.2, т. 4.1, т. 4.2, т. 5.1, т. 5.2, т. 5.3, т. 6.1 и т. 6.2 Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс за 2007 и 2008 г. и Годишен отчет за дейността на кандидата за 2009 г.
1. Икономическа и финансова стабилност на кандидата	/15	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 5.3 Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс за 2007 и 2008 г. и Годишен отчет за дейността на кандидата за 2009 г.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

1.1. Ръст на нетните приходи от продажби преди изпълнението на проекта (2007 г., 2008 г. и 2009 г.)	4	Отчет за приходите и разходите за 2007 и 2008 г. и Годишен отчет за дейността на кандидата за 2009 г. Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 5.3
1.2. Ръст на печалбата преди лихви, данъци и амортизации (EBIDTA) преди изпълнението на проекта	4	Отчет за приходите и разходите за 2007 и 2008 г. и Годишен отчет за дейността на кандидата за 2009 г.
1.3. Коефициент на задлъжнялост на предприятието преди изпълнението на проекта	3	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 5.3 Счетоводен баланс за 2007 и 2008 г. и Годишен отчет за дейността на кандидата за 2009 г.
1.4. Коефициент на капитализация на активите при база 2007 г.	4	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 5.3 Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс за 2007 и 2008 г. и Годишен отчет за дейността на кандидата за 2009 г.
2. Пазарни позиции през последната година	/10	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 6.1 и т. 6.2
2.1. Структура на реализация на продукцията по пазари (международен, национален, регионален пазар)	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 6.1 и т. 6.2
2.2. Приходи от износ на предприятието за 2009 г. (%)	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 6.1 и т. 6.2 Годишен отчет за дейността на кандидата за 2009 г.
3. Иновационна и инвестиционна дейност на кандидата през последните три години (2007г. - 2009г.)	/5	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 3, т. 4.1, т. 4.2, т. 5.1 и т. 5.2
3.1. Иновационна дейност на кандидата през последните три години (2007 г. – 2009 г.)	2	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 3, т. 4.1 и т. 5.2
3.2. Инвестиционна дейност на кандидата през последните три години (2007 г. – 2009 г.)	3	Формуляр за кандидатстване – Раздел I - т. 3, т. 4.2, т. 5.1 и т. 5.2
II. Степен на нарастване на конкурентоспособността на кандидата като ефект от изпълнението на проекта	25	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 7.3, т. 4.5, т. 5.1.2 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
1. Подобрение на икономическите показатели на кандидата в резултат на изпълнението на проекта	3	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 7.3
2. Подобряване на пазарните позиции в резултат на изпълнението на проекта	2	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 7.3
3. Ефект от изпълнението на проекта	/15	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.5 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
3.1. Намаляване на себестойността на продукцията/производствените разходи	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.5 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
3.2. Подобряване на качеството на съществуващата продукция/услуги, подобряване на пазарните позиции и въвеждане на нови продукти/услуги	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.5 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

3.3. Увеличаване на производствения капацитет и приходите от продажби	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.5 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
4. Иновативност на въвеждания продукт/услуга	5	Формуляр за кандидатстване – Раздел II, т. 5.1.2. Придружителни документи: Документ/и, издаден/и от съответна браншова камара/асоциация, научна организация, висше учебно заведение, център за технологичен трансфер или др. подобна организация, потвърждение от производители или доставчици и други, който/които удостоверява/т иновативността на планирания процес/технология/продукт – приложимо в случаите, когато кандидатът претендира „иновативност” съгласно определението в т. 1.3. от Насоките за кандидатстване.
III. Съответствие на проекта с целите на процедурата и стратегията за развитие на предприятието	15	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.1, т. 4.2, т. 4.3 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
1.Съответствие на проекта с целите на процедурата	2	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.1 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
2.Съответствие на дейностите с идентифицираните нужди на кандидата	10	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.2 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
3.Съответствие на целите на проекта със стратегията за развитие и целите на предприятието	3	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 4.3. Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
IV. Реалистичност на дейностите, бюджета, времевата рамка и устойчивост на резултатите	25	Формуляр за кандидатстване – Раздел II, т. 5.1, т. 5.2, т. 5.3, т. 7.1, т. 7.3 и т. 8 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
1. Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати	10	Формуляр за кандидатстване – Раздел II, т. 5.1, т. 5.2, т. 5.3, т. 7.1, т. 7.3 и т. 8 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)
В случай, че проектното предложение получи „0” точки по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати”, предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.		
2. Реалистичност на предвидените разходи (съпоставка с посочените цени на съответните стоки/услуги в приложените оферти)	10	Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 3.1, т. 3.2, т. 5.1, т. 5.2 и т. 5.3 Бюджет (Приложение Б към Насоките за кандидатстване) Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване) Придружителни документи (оферти за предвидените за закупуване ДМА/ДНА;

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

		<p>Счетоводна политика на кандидата)</p> <p>Отчет за приходите и разходите за 2007 г., 2008 г. и 2009 г.</p>
<p>В случай, че проектното предложение получи „0” точки по показател „Реалистичност на предвидените разходи”, предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.</p>		
<p>3. Реалистичност на плана за действие на проекта</p>	<p>3</p>	<p>Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 6</p>
<p>4. Устойчивост на резултатите по проекта</p>	<p>2</p>	<p>Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 8 Логическа рамка (Приложение В към Насоките за кандидатстване)</p>
<p>V. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС (вкл. опазване на околната среда, равни възможности, социално включване, заетост)</p>	<p>5</p>	<p>Формуляр за кандидатстване – Раздел II - т. 9</p>
<p>Максимален брой точки:</p>		<p>100</p>

Следва да се има предвид, че при оценка на съответствието на проектните предложения с хоризонталните политики на ЕС, максимален брой точки по т. V от критериите за оценка ще получат проектни предложения:

- пряк резултат, от които е създаването на нови работни места;
- пряк резултат, от които е постигане на положителен ефект върху околната среда;
- които предвиждат спазване на принципа на равнопоставеност и превенция на дискриминацията. Европейската Общност насърчава равнопоставеността, както между мъжете и жените, така и между представителите на различните малцинствени групи и се стреми да отстрани всички дейности, водещи до неравнопоставеност (чл. 2 и 3 от Договора за създаване на ЕО). В този контекст, настоящата процедура е отворена за всички предприемачи, собственици на предприятия, които отговарят на условията, посочени в т. 2.1 от Насоките, независимо от техния пол, етническа принадлежност или вид увреждане. С цел изпълнение на целите за равнопоставеност е задължително съблюдаването от страна на бенефициентите на индикатори, отчитащи равнопоставеността при изпълнението на проекта;
- пряк резултат, от които е насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии в предприятията.

Във Формуляра за кандидатстване (раздел II, т. 7.2), кандидатите трябва да представят информация за индикаторите за измерване на постигнатите резултати от изпълнението на проекта. Освен индикаторите, относими към конкретния проект, кандидатите следва задължително да включат информация за следните индикатори:

- нарастване на производствения капацитет на предприятието (%);
- намаляване на средната възраст на технологичното оборудване (%);
- въведени нови технологии/продукти (брой);
- създадени нови работни места (брой, включително за мъже/за жени);

- реализирани инвестиционни проекти (брой);
- създадени инвестиции със средства от безвъзмездната финансова помощ по проекта (в лева);
- проекти в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии (брой).

Допълнително могат да бъдат предвидени и други индикатори на ниво Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. съгласно Приложение № 3 на оперативната програма (Приложение X към Насоките за кандидатстване), относими към съответното проектно предложение. При изпълнение на проекта, бенефициентът следва да отчита степента на постигане на индикаторите, съгласно изискванията, посочени в Оперативното ръководство за изпълнение на проектите по процедурата.

По време на оценката, предложените индикативни цени за услуги и инвестиции в активи ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия по отношение на реалистичност спрямо посочените цени на съответните стоки/услуги в приложените оферти.

В Бюджета (Приложение Б) в случаите, когато помощта ще се изплаща на няколко вноски (траншове) и при условие, че активите не е предвидено да бъдат платени през първата година от влизане в сила на договора за безвъзмездна помощ, следва да се посочи скантираната стойност на допустимите разходи по Елемент „Инвестиции”. Скантираната стойност се изчислява като се приложат формулите, посочени в раздел II, т. 3.1 от Формуляра за кандидатстване. Посочените стойности ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия за прилагане на формулите, посочени в раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване.

Извън тази проверка, е възможно да бъдат установени и други обстоятелства, които да изискват допълнителни разяснения и информация от страна на кандидатите относно декларираните обстоятелства и представените документи, съгласно т. 3.1.1 от Насоките за кандидатстване. Допълнителни разяснения от кандидатите могат да бъдат изисквани само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 3 (три) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за това. Допълнително изисканите разяснения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай, че разясненията се изпращат с препоръчно писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308, в деня на изпращане на разясненията, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата. Предоставяната допълнителна информация (в случай на изискване) не следва да съдържа елементи, водещи до подобряване на първоначалното проектно предложение. При непредставяне на изискваната допълнителна информация или разяснения в срок, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено само и единствено на това основание и няма да бъде оценявано по-нататък.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание.

ВАЖНО: Техническата и финансова оценка на проектните предложения включва проверка и оценка на реалистичността, ефективността и допустимостта на всички предвидени дейности и разходи. В случай, че в процеса на техническа и финансова оценка оценителната комисия установи наличието на обстоятелства (напр. включени в проектното предложение недопустими и/или неефективни дейности, недопустими и/или нереалистични разходи, дублиране на заложените дейности и/или разходи и др.), това може да доведе до изменение на бюджета на проектното предложение. Следва да се има предвид, че допустимите промени в бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ, както и до промяна в процента на съфинансиране от ОП „Конкурентоспособност”.

В случай че проектното предложение **получи „0” точки** при оценката по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати” или по показател „Реалистичност на предвидените разходи” посочени в таблицата по-горе (т. 4.1.3), както и в Приложение Ж „Критерии и методология за оценка на проектните предложения”, **предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.**

Поради това, в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистични и ефективни от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

Уведомяване относно решението на Договарящия орган

Решение за отхвърляне на дадено предложение или за неотпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъде взето на следните основания:

- Предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените условия за административно съответствие;
- Кандидатът не отговаря на условията за допустимост;
- Проектът не отговаря на условията за допустимост (например, не е спазен максималния срок за изпълнение на проекта, исканата сума на безвъзмездна финансова помощ надвишава максимално допустимия размер и т.н.);
- Проектното предложение е получило „0” точки по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати” или по показател „Реалистичност на предвидените разходи”;
- Въпреки, че проектното предложение покрива критериите за качество, е налице изчерпване на предвидените средства по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
- Не са били спазени други критерии, посочени в Насоките за кандидатстване.

Договарящият орган уведомява писмено неуспелите кандидати в срок до 15 работни дни от издаването на решението.

ВАЖНО: Решението на Договарящия орган да отхвърли дадено проектно предложение или да не отпусне безвъзмездна финансова помощ е окончателно. Договарящият орган не носи отговорност ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с Договарящия орган.

Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

Съгласно чл. 29, ал.2 от ПМС № 121/31.05.2007 г., Договарящият орган уведомява писмено всички одобрени кандидати за решението си в срок до 15 работни дни от издаване на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

За целта със Заповед на Ръководителя на Договарящия орган се назначава екип по договаряне, който изготвя уведомления до одобрените за финансиране кандидати, съдържащи покани за сключване на договор съгласно предварително определен график и за представяне на следните документи:

1. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен и не е в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата**. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, оценителната комисия извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
2. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е в процедура по ликвидация, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата** (не се отнася за едноличните търговци). В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, оценителната комисия извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
3. Удостоверение от Националната агенция по приходите, че кандидатът няма просрочени задължения (издадено не по-рано от 3 месеца преди предоставянето му) или план за разсрочено погасяване на задълженията, когато има такива - **оригинал или копие, заверено от кандидата**;
4. Свидетелство за съдимост на **всички лица**, представляващи кандидата и вписани в Търговския регистър или определени като такива в учредителния акт, когато обстоятелството не подлежи на вписване, издадено не по-рано от 3 месеца преди предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата**.
Когато за някое от горепосочените лица, свидетелството за съдимост подлежи на издаване от чуждестранен орган, същото се представя в легализиран превод - **оригинал или копие, заверено от кандидата**.

5. Нотариално заверено пълномощно, в случаите, когато договърът за безвъзмездна финансова помощ ще бъде подписан от лице, различно от законния/ите представител/и на кандидата, съгласно Удостоверението за актуално състояние или вписванията в Търговския регистър – **оригинал или нотариално заверено копие.**

Посочените документи се представят от одобрените кандидати при сключване на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като преди представяне на договорите за подпис, екипът по договаряне ще извършва проверка за съответствие на кандидатите с изискванията на чл. 7, ал. 1 на ПМС № 121/31.05.2007 г. въз основа на представените документи.

В случай че кандидат се яви за подписване на договор с липсващ/и изискуем/и документ/и и/или несъответстващ/и на изискванията документ/и и декларира в писмен вид причините за това, като приложи/приведе доказателства, че непредставянето на съответния/те документ/и е по независещи от кандидата причини, екипът по договаряне указва допълнителен срок за представяне на необходимите документи.

Договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се сключват с всички кандидати, които представят липсващите и/или несъответстващите на изискванията документи в рамките на допълнително указания срок. С кандидатите, които не представят липсващите документи или отново представят документи, които не съответстват на изискванията, не се сключват договори за безвъзмездна помощ, като на тяхно място ще бъдат поканени за договаряне съответния броя кандидати от резервния списък (в случай, че такъв е съставен), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

Когато при извършване на проверката по същество на представените от кандидатите, документи при сключване на договор за безвъзмездна помощ, се установи несъответствие между декларираните данни на етап кандидатстване и информацията, посочена в представените документи, договор за безвъзмездна финансова помощ не се сключва, като за договаряне ще бъдат поканени съответния броя кандидати от резервния списък (в случай, че такъв е съставен), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

При установяване на декларираните неверени данни от страна на кандидатите по процедурата, ще бъдат уведомявани органите на прокуратурата.

Ако кандидат по одобрен за финансиране проект откаже сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, се пристъпва към сключване на договор с кандидатите от резервния списък (в случай че такъв е съставен) по поредността на класирането им, до изчерпване на наличния бюджет по процедурата.

Проверка за липса на двойно финансиране

Преди сключването на договорите за безвъзмездна финансова помощ, екипът по договаряне извършва служебно кръстосана проверка на дейностите, предложени от потенциалните

бенефициенти на помощта от ОП „Конкурентоспособност” с оглед избягване на двойно финансиране на дейности.

За извършване на проверката екипът по договаряне използва:

- Декларация за държавни помощи (Приложение Д към Насоките за кандидатстване);
- Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване, че не е предприятие в затруднение, за нефинансиране от други източници и негенериране на приходи от проекта (Раздел III от Формуляра за кандидатстване);
- Информацията по чл. 37 от ПМС № 121/31.05.2007 г., подлежаща на публикуване на Интернет страниците на МЗ, на УО и на Единния информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз в Република България;
- При съмнение за непълна или невярна информация, предоставена от кандидатите, екипът по договаряне има право да отправя писмени искания/запитвания до договарящия орган, сключил договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект със същия кандидат относно предоставяне на допълнителна информация за характера на финансираните дейности;
- Други способи, които по преценка на екипа по договаряне по процедурата са приложими за проверка за липса на двойно финансиране.

Ако в резултат на извършената проверка, се установи наличие на двойно финансиране на проект или на дейности от проекта, Ръководителят на договарящия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, на основание чл. 31 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

При сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът подписва Декларация за нередности (Приложение К към Насоките за кандидатстване). **В случай, че към датата на сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване в Декларацията за държавни помощи (Приложение Д), Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (Приложение Е), Декларацията по чл. 7, ал. 6, т. 1 от ПМС 121/31.05.2007 - (Приложение Г), както и Декларацията в Раздел III от Формуляра за кандидатстване, същите се попълват и представят отново.**

Всички посочени декларации са неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

След издаване на решението на Ръководителя на Договарящия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, кандидатите по настоящата процедура за подбор на проекти имат право да поискат допълнителни разяснения или да подадат жалби/възражения/искания, касаещи дадено проектно предложение по процедурата.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика” 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

Жалби/възражения/искания за допълнителни разяснения, касаещи дадено проектно предложение по настоящата процедура могат да бъдат подавани в писмена форма до Ръководителя на Договарящия орган, включително по електронна поща на следния адрес: jalbi@sme.government.bg. Постъпилите възражения/жалби/искания за разяснения се разглеждат като се извършва необходимата проверка и се изпраща отговор до подателя на възражението/жалбата/искането, съдържащ конкретните основания за отхвърляне на съответното проектно предложение.

Управляващият орган и Междинното звено поддържат регистър на случаите на предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност” и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност”, които при изпълнение на договор, сключен по проект финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и /или подвеждаща информация.

Всеки кандидат може да подаде до Ръководителя на Управляващия орган или до Ръководителя на Договарящия орган сигнал за предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност” и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност”, които при изпълнение на договор, сключен по проект финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и /или подвеждаща информация за вписване в регистъра и проверка.

ИНДИКАТИВЕН ПЛАН-ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

- ▶ **10 май 2010 г.** – Обявяване на процедурата и стартиране приемането на проектни предложения.
- ▶ **25 май – 14 юни 2010 г.** – Провеждане на информационни дни за представяне на процедура BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия”.
- ▶ **10 август 2010 г., 16:00 ч.** – Краен срок за набиране на проектни предложения по процедурата.
- ▶ Съгласно чл. 24, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз, **оценката** на проектите предложения **се извършва в срок до 3 месеца** от момента на издаването на заповедта за назначаване на оценителна комисия по процедурата.
- ▶ Съгласно чл. 27, ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. **в срок до 10 работни дни** след като получи доклада на Оценителната комисия от оценката на проектите предложения,

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
---	---	--

постъпили и оценени през съответната сесия, Ръководителят на **ДО** *взема мотивирано решение за:*

- одобряване на доклада и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по предложените проекти;
  - връщане на доклада за преразглеждане, като посочва основанията за това;
  - отхвърляне на доклада и прекратяване на процедурата, като посочва основанията за това.
- ▶ Съгласно чл. 29, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. в срок от 15 работни дни от издаването на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ДО уведомява писмено одобрените кандидати.
  - ▶ Съгласно чл. 29, ал. 4 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ДО *уведомява писмено неуспелите кандидати в срок 15 работни дни* от вземането на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като посочва основанията за отхвърлянето им.
  - ▶ Съгласно чл. 36, ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. *в срок до 30 дни след влизането в сила на решението* за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Договарящият орган предлага на бенефициентите по одобрените за финансиране проекти да подпишат договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
  - ▶ *Договорите* за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура *влизат в сила от датата на подписването им* от страните.

5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента са описани в приложения образец на Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. (**Приложение И**) и Общите условия към финансираните по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (**Приложение Й**). **В процеса на изпълнение на проектите, бенефициентите следва да се придържат към правилата и процедурите, описани в Оперативното ръководство за изпълнение на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, разработено за целите на настоящата процедура.**

Изпълнението на проекта, за който е поискана безвъзмездна помощ, стартира веднага след влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ. Всички дейности по проекта следва да бъдат изпълнени в рамките на срока за изпълнение на договора, с изключение на дейностите, свързани с ползването на консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение по процедурата, които следва да бъдат извършени преди датата на подаване на проекта, както и дейностите за одит на проекта, който може да се извърши и след приключване на дейностите по проекта.

Всеки кандидат може да подаде сигнал за наличие на нередности и/или измами или съмнение за нередности и/или измами при провеждане на процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ и/или при изпълнение, съответно отчитане на проекта по реда и при условията, установени в чл. 4 – чл. 10 от Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове и програми, съфинансирани от Европейския съюз и съгласно подписаната от него Декларация за нередности (Приложение К към Насоките за кандидатстване).

5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта

Бенефициентът е задължен да докладва и отчита изпълнението на проекта в съответните отчетни форми и документи, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност), могат да бъдат представени за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да осигури директен достъп (както по време на изпълнението на проекта, така и след неговото приключване) на представители на Договарящия орган и/или Управляващия орган, и/или други одитиращи институции с цел извършването на проверка на място на резултатите от изпълнението на проекта.

Бенефициентът е задължен да поддържа отделна аналитична сметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата от безвъзмездната финансова помощ. За повече информация относно сертифициране на разходите вижте Указания на Министерство на финансите ДНФ 02/10.03.2009 г. относно сертифициране на разходи по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – Приложение П към Насоките за кандидатстване.

В съответствие с Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 62/21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС № 62/21.03.2007 г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност” и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Бенефициентите са длъжни да следват Указанията на министъра на финансите (**Приложение О към настоящите Насоки за кандидатстване**) за

определянето на ДДС като „възстановим” и следователно недопустим разход по ОП „Конкурентоспособност” и настоящата процедура, или като „невъзстановим” и следователно допустим разход по ОП „Конкурентоспособност” и настоящата процедура при оформянето на исканията за плащане, документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията във връзка с получаване на средства по настоящата процедура.

Бенефициентът е задължен да съхранява всички документи, свързани с изпълнението на проекта в срок от три години след приключването на оперативната програма, съгласно чл. 90, (1) от Регламент на Съвета № 1083/ 2006.

5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ задължително се фиксира в Договора за безвъзмездна финансова помощ. Фиксираният в договора размер на безвъзмездна финансова помощ се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният в договора размер на безвъзмездната финансова помощ е окончателен, но действителният размер на подлежащата на изплащане помощ се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако бенефициентът не може да изпълни дейностите, заложи в договора, Договарящият орган има правото да не извърши плащанията цялостно или частично в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на бенефициента.

5.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва чрез сключване на Анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните. Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора и равното третиране на бенефициентите.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на безвъзмездната финансова помощ по договора и/или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има предварително определен максимален размер, както и прехвърляне на средства между Елемент „Инвестиции” и Елемент „Услуги”.

5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент 1083/2006 (чл. 60 (b)) и 1828/2006 (чл. 13(2)), Управляващият орган следва да извършва проверки за удостоверяване на административните, финансовите, техническите и физическите аспекти от изпълнението на

проектите. Управляващият орган делегира тези си правомощия на Междинното звено като това делегиране на права не лишава Управляващия орган от правото по негова преценка да извършва част от тези проверки самостоятелно. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на документи, предоставени във връзка с възстановяване на разходи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложените по проекта. Проверките се извършват на 100% от проектите, като включват техническа и финансова проверка.

5.6. Отчитане на проекта

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща система за документация и счетоводно отчитане. В хода на изпълнение и при приключването на дейностите по проекта бенефициентът е задължен да изготви и представи на Междинното звено **междинни и финални технически и финансови отчети** (съгласно образците, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата) относно неговото изпълнение и постигнати резултати. Тези отчети трябва да посочват и постигането на резултатите и целите на проекта чрез предварително зададените индикатори, както и да показват реалното изпълнение на заложените очаквани резултати. Отчетите трябва да описват и основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на проекта, както и как тези проблеми са били решени или причините за това да не бъдат преодоляни. В случай, че не са постигнати предварително заложените резултати от проекта, бенефициентът трябва да предостави подробно обяснение/обосновка за причините.

Допълнително, в хода на изпълнение на проекта Ръководителят на Междинното звено и/или Ръководителят на Управляващия орган, могат да изискат от бенефициента да предостави доклади и/или допълнителна информация относно напредъка, постигнат по проекта.

Всички писмени инструкции и указания на Ръководителя на Междинното звено или Ръководителя на Управляващия орган, свързани с изпълнението на проекта, включително такива, представяни след влизането в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, имат задължителен характер за бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

5.7. Плащане

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се предвиждат 3 варианта на плащане, както следва:

Вариант 1 (с авансово плащане, междинни и окончателно плащане):

Бенефициентите по настоящата процедура имат право да получат авансово плащане като представят пред Договарящия орган искане за плащане по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение Л). Авансовото плащане може да бъде в размер до 20% от общия размер на безвъзмездната финансова помощ. Условие за неговото

извършване е предоставянето на банкова гаранция от страна на бенефициента (Приложение М към Насоките за кандидатстване), покриваща пълния размер на исканата авансова сума и Финансова идентификационна форма (съгласно образеца, приложен към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата).

След представяне на посочените документи, Договарящият орган превежда размера на авансовото плащане по банкова сметка на бенефициента, открита за целите на проекта. Бенефициентът може да използва средствата по тази сметка съгласно условията, определени в договора за откриването ѝ. Той има право да поиска междинно плащане чрез представяне за одобрение на междинен технически и финансов отчет при реално изпълнени действия с материален резултат и съответни извършени и платени разходи. За да получи исканата сума, бенефициентът трябва да представи доказателствени документи, които удостоверяват изпълнението на отчитаните дейности/действията и изразходването на средствата. Документите се проверяват, разходите се верифицират и на бенефициента се изплаща тази част от изразходваните средства, която отговаря на процента на безвъзмездната финансова помощ, посочен в договора. **Общият размер на авансовото и междинните плащания не може да надхвърля 80% от стойността на безвъзмездната финансова помощ.**

Размерът на окончателното плащане се изчислява след приключване на проекта, одобряване на финалния технически и финансов отчет като се приспадат сумите по отпуснатите авансови и междинни плащания.

Заявяването на авансово плащане от страна на бенефициентите не е задължително.

Вариант 2 (само междинни плащания и окончателно плащане):

В този случай бенефициентът първоначално заплаща всички разходи по изпълнение на проекта за определен период. За да получи исканата сума за междинно плащане, бенефициентът трябва да представи за одобрение междинен технически и финансов отчет при реално изпълнени действия с материален резултат и съответни извършени и платени разходи. Отчетът трябва да съдържа доказателствени документи, които удостоверяват изпълнението на отчитаните дейности/действията и изразходването на средствата (съгласно образците, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата). Документите се проверяват, разходите се верифицират и на Бенефициента се изплаща тази част от изразходваните средства, която отговаря на процента на безвъзмездна финансова помощ, посочена в договора. **Общият размер на междинните плащания не може да надхвърля 80% от стойността на безвъзмездната финансова помощ.** Размерът на окончателното плащане се изчислява след приключване на проекта, одобряване на финалния технически и финансов отчет като се приспадат сумите по отпуснатите междинни плащания.

Вариант 3 (само окончателно плащане):

Окончателното плащане в размер на общата стойност на безвъзмездната помощ, изчислена като се приложи процента, посочен в чл. 3.2. от Договора за предоставяне на безвъзмездна помощ към общите верифицирани разходи. То се извършва след одобрението на финалния отчет от страна на Договарящия орган, в съответствие с чл. 2.4 и чл. 2.5 от Общите условия към финансираните по ОП „Конкурентоспособност” договори, придружен с искане за плащане, подадено в съответствие с образец на Договарящия орган, в срок от 15 работни дни от верифицирането на разходите от страна на Управляващия орган.

В случай, че бенефициентът избере Вариант 1 или Вариант 2, т.е. в случаите, когато плащането на безвъзмездната помощ ще се извърши на няколко вноски (траншове) и при условие, че активите не са платени през първата година от влизане в сила на договора за безвъзмездна помощ, помощта по Елемент „Инвестиции” следва да бъде сконтирана до нейната стойност към момента на предоставянето на помощта, при използване на референтния лихвен процент, използван за нуждите на държавните помощи, приложим към датата на предоставяне на помощта в съответствие с чл. 4 параграф 1 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008. Сконтирането се извършва от бенефициента при кандидатстване, като се приложат формулите, посочени в раздел II, т. 3.1. от Формуляра за кандидатстване (Приложение А).

5.8. Мерки за информиране и публичност

Всички бенефициенти трябва да прилагат подходящи мерки за публичност и информираност съгласно правилата на Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 г. относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие.

Бенефициентите са длъжни да упоменат финансовия принос на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. в информацията, изготвяна и предоставяна във връзка с изпълнението на проекта, във всички отчети за изпълнение на договора (междинни и окончателен), както и във всички други документи, отнасящи се до изпълнението на дадена дейност по проекта. Във всички обяви и публикации, свързани с изпълнението на проекта, бенефициентът е длъжен да оповести, че проектът е получил финансиране от ЕФРР чрез ОП „Конкурентоспособност”.

Бенефициентът е длъжен да постави постоянна разяснителна табела на видимо място и със значителен размер след приключване на дейностите по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако изпълнявания проект отговаря на следните условия:

- а) Общото публично съфинансиране на дейността надвишава 500 000 евро.
- б) Дейността включва покупка на физически обект (материален актив) или финансира инфраструктурни или строителни дейности.

Табелата се поставя най-късно до 6 (шест) месеца след приключване на дейностите по договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Тя трябва да указва вида и името на дейността (тази информация не трябва да заема повече от 25% от табелата), както и да включва информация за:

- ⇒ Име на проекта (вид и наименование на операцията);
- ⇒ Емблемата на Европейския съюз в съответствие с графичните стандарти, установени в приложение I от Регламент (ЕО) 1828/2006 на ЕК и името на ЕС;
- ⇒ Названието и логото на финансиращия фонд (в случая Европейски фонд за регионално развитие);
- ⇒ Името и логото на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 заедно с думите „Конкурентна България”;
- ⇒ Изявлението, избрано от УО, подчертаващо получената добавена стойност от интервенцията на Общността: „Инвестираме във вашето бъдеще“/ “Investing in your future”

Постоянни разяснителни табели се поставят само за проекти, при които общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро и чието изпълнение включва закупуването на физически обект (материални активи) или финансиране на инфраструктурни или строителни дейности.

Съгласно чл. 8, т.3 от Регламент (ЕО) 1828/2006 на ЕК бенефициентът трябва по време на изпълнението на проекта да постави информационно табло на мястото на всяка дейност, при която общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро, и чието изпълнение включва закупуването на материални обекти. Информационното табло трябва да съдържа същите задължителни елементи като постоянните разяснителни табели(описани по-горе) и тези елементи да заемат минимум 25% от площта на таблото. След приключване на проекта информационното табло се замества от постоянна разяснителна табела.

В случаите на закупуване на оборудване е необходимо да се поставят стикери върху всеки актив, закупен по проекта, включващи информация за финансовия принос на ЕС чрез ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г.

Неспазването на правилата за визуализация може да доведе до непризнаване на част или на цялата стойност на извършените разходи.

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

6. СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ДОКУМЕНТИ ЗА ПОПЪЛВАНЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

1. Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** (Приложение I към Договора);
2. **Приложение А1** към Формуляра за кандидатстване, чрез което сконтираната стойност на допустимите разходи по елемент „Инвестиции” се изчислява автоматично;
3. Бюджет на проекта – **Приложение Б** (Приложение III към Договора);
4. Логическа рамка – **Приложение В** (Приложение IV към Договора);
5. Декларация по чл. 7, ал. 6, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 г. – **Приложение Г** (Приложение V към Договора);
6. Декларация за държавни помощи – **Приложение Д** (Приложение VI към Договора);
7. Декларация за обстоятелства по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и указания към нея – **Приложение Е** (Приложение VII към Договора);

ДОКУМЕНТИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Критерии и методология за оценка на проектните предложения – **Приложение Ж**;
2. Контролен лист за извършване на предварителна проверка при подаване на проектните предложения – **Приложение З**;
3. Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. – **Приложение И**;
4. Общи условия към финансираните по Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г., договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ - **Приложение Й** (Приложение II към Договора);
5. Декларация за нередности - **Приложение К** (Приложение VIII към Договора)
6. Образец на искане за плащане по договор за безвъзмездна финансова помощ – **Приложение Л** (Приложение IX към Договора);
7. Образец на банкова гаранция - **Приложение М** (Приложение X към Договора);
8. Образец на доклад за фактическите констатации и работно задание за проверка на разходите по договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. - **Приложение Н** (Приложение XI към Договора);
9. Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение О**;

 <p>ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Европейски фонд за регионално развитие <i>Инвестираме във вашето бъдеще</i></p>	 <p>НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013</p>	 <p>ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 www.opcompetitiveness.bg</p>
--	---	---

10. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 02/10.03.2009 г. относно сертифициране на разходите по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение П;**
11. Приложение I към Договора за създаване на Европейската общност – **Приложение Р;**
12. Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г., - **Приложение С;**
13. Класификатор на икономическите дейности /КИД - 2008/ – **Приложение Т;**
14. Списък с адресите на териториалните звена на Междинното звено (ИАНМСП) - **Приложение У;**
15. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 08/29.12.2009 г. относно възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз във връзка с регистрирани от Управляващия орган нередности – **Приложение Ф;**
16. Приложение № 3 „Индикатори на оперативната програма” на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. – **Приложение Х;**
17. Карта на районите за планиране - **Приложение Ц.**